

LISTA DOCUMENTELOR

1. **1946 aprilie 11. București:** Sentința Tribunalului Ilfov prin care se acordă personalitate juridică Frontului Armeniei
2. **1948 iulie 19. București:** Scurtă prezentare istoriei armenilor din România și a Frontului Armeniei
3. **1948 octombrie 1. București:** Statutul „Frontului Armeniei. Organizație patriotică progresistă”, sub autoritatea căruia s-a aflat și comunitatea armenilor din nord-vestul Transilvaniei, cu sediul filialei la Gherla.
4. **1949 ianuarie 25. Gherla:** Adresă către Securitatea din Gherla, prin care se solicită aprobarea pentru organizarea inaugurării festive a sediului Frontului Armeniei din localitate.
5. **1949 februarie 9. București:** Convocarea secretarului filialei Gherla a Frontului Armeniei, H. Martaian, la sediul central din capitală.
6. **1949 februarie 12. Gherla:** Scrisoare de răspuns adresată filialei locale a Uniunii Populare Maghiare, prin care Frontul Armeniei anunță că nu va putea participa cu un program specific la sărbătorirea zilei de 15 Martie.
7. **1949 martie 25. Gherla:** Adresă către Asociația Română pentru Strângerea Legăturilor cu U.R.S.S., prin care sunt nominalizați 16 membri armeni care deopotrivă se înscriu în A.R.L.U.S.
8. **1949 aprilie 21. Gherla:** Frontul Armenesc din localitate se adresează parohiei armeano-catolică pentru a i se împrumuta mobilierul necesar funcționării sediului. În Anexă se află răspunsul preotului Alexa Francisc, care arată că se află în imposibilitatea de a face acest lucru, deoarece printr-un ordin al ministrului Cultelor se interzice orice formă de înstrăinare a bunurilor bisericești.
9. **1949 aprilie. Gherla:** Invitație adresată altor organizații din localitate pentru a participa la comemorarea masacrelor din 1915.
10. **1949 iunie 3. Gherla:** Cerere adresată “Siguranței” din localitate pentru a se permite organizarea unei serate la Casina Populară.
11. **1949 iunie 11. București:** Sentința Tribunalului Ilfov prin care se decide schimbarea titulaturii Frontului Armeniei
12. **1949 iunie 30. Gherla:** Raport al Frontului Armeniei pe luna iunie, în care sunt indicate temele conferințelor ținute, precum și alte activități curente (serbări, muncă patriotică etc).

13. **1949 iulie 15. Gherla:** Anunț în legătură cu prezentarea unui film din R.S.S. Armenia la cinematograful din localitate.
14. **1949 iulie 16. Gherla:** Adresa prin care H. Martaian este numit din partea Frontului Armeniei în cadrul Comisiei de verificare a membrilor P.M.R.
15. **1949 iulie. Gherla:** Solicitare adresată secției de învățământ și cultură a Comitetului Provizoriu al jud. Someș în ce privește organizarea și ținerea unor cursuri de limba armeană.
16. **1949 iulie. Gherla:** Comemorarea unui secol de la moartea scriitorului Haceatur Abovian, prilej cu care va rula un film documentar din Armenia Sovietică.
17. **1949 iulie 25. Gherla:** Raportul de activitate al filialei Frontului Armeniei pe luna în curs, cu informații asupra conferințelor, a funcționării cursurilor de limba armeană, participarea la diverse activități patriotice, sporirea numărului de membri etc.
18. **1949 iulie 27. Dej:** Aprobarea din partea secției de învățământ și cultură a Comitetului Provizoriu din jud. Someș în ce privește organizarea și ținerea unor cursuri de limba armeană.
19. **1949 august 3. Gherla:** Solicitarea Frontului Armenesc, adresată Comitetului Provizoriu al orașului Gherla, de a i se repartiza un alt sediu, mai spațios.
20. **1949 august 5. Gherla:** Solicitare în limba maghiară adresată ziarului „Igazság” din Cluj în privința abonamentului.
21. **1949 august 10. București:** Directivele venite de la Comitetul Central al Frontului Armeniei în ceea ce privește activitățile ce trebuie desfășurate în filială cu ocazia aniversării zilei de 23 august.
22. **1949 august 10. București:** Convocarea celei de-a IV-a Conferințe Naționale a Frontului Armeniei pentru luna septembrie, precizându-se contextul intern și internațional, precum și stabilirea activităților premergătoare în teritoriu.
23. **1949 august 24. Gherla:** Raportul de activitate al Frontului Armeniei pe luna în curs, cu înregistrarea conferințelor, a publicului ce a participat, activitățile obștești desfășurate etc.
24. **1949 septembrie 27. Gherla:** Raportul de activitate al Frontului Armeniei pe luna în curs, cu menționarea conferințelor și a publicului ce a participat, primirea de noi membri, activitățile obștești desfășurate, sărbătorirea zilei de 23 august etc. În Anexă, textul materialului referitor la “De ziua Scânteii”, în limba maghiară.
25. **1949 noiembrie. Gherla:** Material propagandistic referitor la a 30-a aniversare a R.S.S. Armenia.
26. **1949 decembrie 12. Gherla:** Directive adresate Frontului Armeniei de către Comitetul Provizoriu al orașului în ceea ce privește pregătirea aniversării zilei de naștere a lui V.I. Stalin.

27. **1949 decembrie 29. Gherla:** Directive adresate Frontului Armeniei de către Comitetul Provizoriu al orașului în ceea ce privește detaliile pregătirii aniversării zilei de 30 decembrie, proclamarea R.P.R.
28. **1949 decembrie. Gherla:** Raportul de activitate al Frontului Armeniei pe luna în curs, insistându-se pe evenimentele sărbătorite și pe numărul de participanți.
29. **1950 ianuarie 2. Dej:** Fișa lui Teodor Kosutan, trecut prin Comisia județeană de verificare a membrilor P.R.M., ce propune excluderea acestuia din partid, în principal datorită “șovinismului” maghiar manifestat în anii 1940-1944, precum și a spiritului “afacerist” de după 23 august 1944.
30. **1950 ianuarie 25. Gherla:** Adresă către Comitetul Central al Comitetului Democrat Armean (*infra* C.D.A.) prin care se anunță reorganizarea filialei locale, an unțându-se totodată componența noului Comitet de la Gherla.
31. **1950 ianuarie-februarie. București:** Planul de muncă al Frontului Armeniei în vederea transformării acestuia în Comitet Democrat Armean.
32. **1950 ianuarie 30. Gherla:** Aprobare solicitată Securității din Gherla pentru a se permite C.D.A.-ului organizarea unei petreceri cu ocazia aniversării a cinci ani de la înființarea Frontului Armeniei la nivel central.
33. **1950 februarie 2. Gherla:** Solicitare adresată Miliției din Gherla pentru a se permite C.D.A.-ului organizarea unei petreceri cu ocazia aniversării a cinci ani de la înființarea Frontului Armeniei. În Anexă se află un material informativ cu ocazia aniversării unui an de existență a filialei din Gherla.
34. **1950 februarie 25. București:** Material referitor la istoricul Frontului Armeniei și necesitatea de transformare a acestuia într-un Comitet Democrat Armean. Conține o statistică cu numărul de membri, pe filiale, precum și apartenența socială și politică.
35. **1950 februarie 31:** Material propagandistic destinat Frontului Armeniei referitor la aniversarea a 32 de ani de la “nașterea” Armatei Sovietice.
36. **1950 aprilie 14. București:** Raport al C.C. al Frontului Armeniei referitor la “greutățile” pe care le întâmpină în munca sa, îndeosebi în problema organului de presă, a școlilor armenesti, a formațiunilor artistice și în chestiunea obținerii cetățeniei române de către apatrizi.
37. **1950 aprilie. București:** Material elaborat de C.C. al Frontului Armeniei privind greutățile și lipsurile cu care se confruntă organizația, prin care se propune transformarea acesteia într-un Comitet Democrat Armean.
38. **1950 aprilie 20. Gherla:** Angajamente ale Frontului din localitate în ceea ce privește aniversarea zilei de 1 Mai.

39. **1950 mai 6. Gherla:** Adresă prin care Miran Iazigian este delegat a participa la Congresul Frontului Armeniei din capitală, care va hotărî transformarea organizației într-un Comitet Democrat al populației armenesti.
40. **1950 mai 7. București:** Scrisoare adresată C.C. al P.M.R., prin care se aduce la cunoștință transformarea Frontului Armeniei în Comitet Democrat al Populației Armene din R.P.R.
41. **1950 iunie 11. Gherla:** Proces-verbal al ședinței C.D.A. din localitate, în cadrul căreia au fost prezentate rațiunile transformării Frontului Armeniei, totodată alegându-se un nou comitet de conducere a filialei Gherla.
42. **1950 iunie 20. Gherla:** Material informativ în legătură cu noile obiective ce stau în fața C.D.A.
43. **1950 iunie 29. Gherla:** Proces-verbal al ședinței plenare a C.D.A. din localitate, în care se face cunoscut membrilor noile sarcini, precum și noua organigramă.
44. **1950 iulie 1. Gherla:** Planul de muncă pe luna în curs, ce cuprinde multe acțiuni specifice transformării organizației.
45. **1950 iulie 13. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C.D.A., în care este prelucrat noul Cod al Muncii și se fac informări politice.
46. **1950 iulie 16. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C.D.A., în care se stabilește întocmirea unui plan de muncă pe următoarele trei luni și se discută problema desemnării unui activist al organizației.
47. **1950 iulie 19. București:** Directive de la sediul central în ceea ce privește operațiunile de natură financiară.
48. **1950 iulie 20. Gherla:** Scrisoare adresată C.C. al C.D.A., prin care se arată că filiala locală nu are posibilitatea desemnării unui activist, în acest context solicitând unul de la centru, propunându-se și soluții financiare.
49. **1950 iulie 27. Gherla:** Material informativ și de propagandă în legătură cu războiul din Coreea de Nord.
50. **1950 august 10. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C. D.A., în care s-a conferențiat despre războiul din Coreea, discutându-se totodată în legătură cu pregătirea aniversării zilei de 23 August.
51. **1950 august 10. București:** Înștiințare de la centru în ce privește trimiterea unei sume de bani, ca subvenție pentru funcționarea C.D.A.
52. **1950 august 18. București:** Planul de lucru al C.D.A. pentru ajutorarea armenilor în direcția obținerii cetățeniei române.
53. **1950 august 20. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C. D.A., dedicată aniversării zilei de 23 August.
54. **1950 septembrie 7. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C.D.A., în care se discută în principal pe marginea războiului din Coreea.

55. **1950 septembrie 21. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C.D.A., în care se discută despre noua împărțire administrativ-teritorială din România. În Anexă textul prezentat de E. Kozanlian.
56. **1950 octombrie 2. Gherla:** Planul de muncă pe luna în curs, cuprinzând problemele organizatorice, culturale, administrative.
57. **1950 octombrie 4. Gherla:** Material în limba maghiară referitor la beneficiile noii legi asupra raionării.
58. **1950 octombrie 5. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C.D.A., în care s-a prezentat un material despre S. Spantarian.
59. **1950 octombrie 13. Gherla:** Planul de muncă până la finele anului, sistematizat pe probleme organizatorice, culturale și administrative.
60. **1950 octombrie 14. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C.D.A., în care s-au discutat deciziile ședinței lărgite organizației centrale, problema unui activist și despre reorganizarea comitetului local.
61. **1950 octombrie 14. Gherla:** Informare adresată C.C. al C..D.A. în ceea ce privește reorganizarea filialei din Gherla.
62. **1950 octombrie 14. Gherla:** Scrisoare de confirmare în legătură cu primirea de broșuri și materiale informative în limba armeană.
63. **1950 octombrie 29. București:** Planul de muncă pentru ultimul trimestru din an, în care sunt abordate problemele organizatorice, culturale și de presă.
64. **1950 noiembrie 2. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C.D.A., în care s-a discutat despre alegerile pentru Sfaturile Populare, precum și despre sarcinile cu ocazia zilei de 7 noiembrie.
65. **1950 noiembrie 3. Gherla:** Scrisoare adresată C.C. al C.D.A. în legătură cu hotărârea comitetului local de a fi propus ca secretar al filialei Miran Iazigian, cu succinte date biografice.
66. **1950 noiembrie 5. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C.D.A., organizată în cinstea zilei de 7 noiembrie.
67. **1950 noiembrie 7. București:** Raport adresat C.C. al C.D.A. în legătură cu pregătirile comitetului local în ce privește campania electorală pentru alegerile Sfatului Popular.
68. **1950 noiembrie 23. București:** Atribuirea de fonduri suplimentare pentru aniversarea a 30 ani de la crearea R.S.S. Armenia.
69. **1950 decembrie 20. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C.D.A., cu ocazia aniversării zilei de naștere a lui I.V. Stalin.
70. **1950 decembrie. Gherla:** Proces-verbal al ședinței festive prilejuită de aniversarea zilei de 30 decembrie, proclamarea R.P.R.
71. **1950 decembrie 23. Gherla:** Adresă către C.C. al C.D.A. în care filiala locală transmite bugetul defalcat propus pentru anul următor.

72. **1950 decembrie 23. Gherla:** Planul de muncă pentru primul trimestru al anului următor, în care sunt abordate problemele organizatorice, culturale și de presă.
73. **1950 decembrie 23. Gherla:** Dare de seamă în legătură cu modul în care C.D.A. din localitate a aniversat ziua de naștere a lui V.I. Stalin.
74. **1950 decembrie. Gherla:** Raportul de activitate al C.D.A. din localitate pe ultimul trimestru al anului, din perspectivă organizatorică, culturală și administrativă, cuprinzând totodată și lipsurile existente.
75. **1951 ianuarie 11. București:** Scrisoare adresată ministrului de Interne, prin care se arată faptul că aproape 100 de muncitori armeni au fost disponibilizați din diferite întreprinderi datorită faptului că nu sunt cetățeni ai R.P.R.
76. **1951 ianuarie 19. Gherla:** Componența noului Comitet de conducere al C.D.A. din localitate.
77. **1951 ianuarie 19. Gherla:** Delegarea lui Miran Iazigian de a participa la ședința C.C. a C.D.A. din 21 ianuarie.
78. **1951 ianuarie 25. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C.D.A., în care se discută probleme de reorganizare, îndeosebi a comitetului de conducere, precum și diverse activități viitoare.
79. **1951 ianuarie 31. București:** Adresă prin care se aprobă numirea lui M. Iazigian ca secretar general al Comitetului local.
80. **1951 ianuarie. Gherla:** Planul de muncă pentru primul trimestru al anului, în care sunt abordate problemele organizatorice, culturale și administrative.
81. **1951 ianuarie. Gherla:** Planul de muncă pe luna în curs, în care sunt abordate problemele organizatorice, culturale și administrative.
82. **1951 februarie 17. București:** Material informativ în ceea ce privește organizarea și activitatea organizației după transformarea Frontului Armeniei în C.D.A., precum și legăturile cu filialele din teritoriu. În Anexă, schema de organizare a Comitetului Central al C.D.A.
83. **1951 martie 4. Gherla:** Adresa C.D.A. din localitate prin care se solicită aprobarea pentru angajarea unui îngrijitor vorbitor de armeană.
84. **1951 martie 4. Gherla:** Adresă către Opera din Cluj prin care se solicită participarea lui D. Ohanesian la un program artistic organizat de C.D.A.
85. **1951 martie 10. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C. D.A., organizată cu ocazia aniversării unui mileniu și jumătate de la lupta de la Avarair.
86. **1951 martie 27. Gherla:** Raportul de activitate al organizației pe trimestrul întâi, cuprinzând atmosfera politică, chestiuni de organizare, culturale, administrativ-financiare etc.
87. **1951 aprilie 8. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C. D.A., în care s-au ținut două conferințe.

88. **1951 martie 28. Gherla:** Planul de muncă pe trimestrul doi al anului în curs, în care sunt abordate problemele organizatorice, culturale și administrative.
89. **1951 aprilie 22. Gherla:** Raport asupra desfășurării ședinței festive cu ocazia comemorării masacrelor din Turcia. În Anexă telegrama adresată Comitetului Permanent pentru Apărarea Păcii din R.P.R.
90. **1951 aprilie 29. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C.D.A., în care s-a discutat despre importanța zilei de 1 Mai.
91. **1951 mai 4. Gherla:** Adresă către comitetul local al C.D.A., prin care se cere discutarea în cadrul organizației despre obligativitatea serviciului militar în România.
92. **1951 mai 6. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C.D.A., în care s-a discutat aniversarea fondării P.M.R.
93. **1951 mai 12. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C. D.A., în care se discută problema îngrijitorului, arestat sub acuzația de speculă, propunându-se îndepărtarea acestuia din organizație.
94. **1951 iunie 1. București:** Raport asupra situației populației armenilor din R.P.R. și a activității C.D.A.
95. **1951 iunie 10. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C. D.A., în care se discută despre U.R.S.S. și R.S.S. Armeană.
96. **1951 iulie 3. Gherla:** Planul de muncă pe trimestrul trei al anului în curs, în care sunt abordate problemele organizatorice, culturale și administrative.
97. **1951 august 17. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C. D.A., în care se discută Apelul pentru Pace.
98. **1951 august 20. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C. D.A., în care se conferențiază despre însemnătatea zilei de 23 August.
99. **1951 august 24. Gherla:** Raport adresat C.C. al C.D.A., în care se vorbește despre manifestările organizate la Gherla cu ocazia zilei de 23 August.
100. **1951 septembrie 20. Gherla:** Propunerea de către C.D.A. din localitate pentru a fi trimisă o persoană să studieze în Armenia Sovietică. Scurtă prezentare a celui nominalizat.
101. **1951 septembrie 23. Gherla:** Proces-verbal al ședinței comitetului local C.D.A., cu ocazia aniversării revoluționarilor armeni Spandarian și Sahumian.
102. **1951 septembrie 25. București:** Planul de muncă al C.C. al C.D.A. pentru a participa la "Luna prieteniei româno-sovietice".
103. **1951 septembrie 28. Gherla:** Raport de activitate pe trimestrul trei al C.D.A. din localitate, cuprinzând situația politică, chestiuni de organizare, culturale, administrativ-financiare etc.
104. **1951 octombrie 1. Gherla:** Planul de muncă pe trimestrul patru al anului în curs, în care sunt abordate problemele culturale și de propagandă.
105. **1951 octombrie 5. Gherla:** Planul de muncă al C.D.A. din localitate privitor la organizarea aniversării a 50 ani de viață ai lui Gh. Gheorghiu-Dej.

106. **1952 ianuarie 24. București:** Adresă referitoare la reducerea cheltuielilor bugetare ale C.D.A. din localitate.
107. **1952 ianuarie 31. București:** Solicitarea de a se comunica la centru diverse chestiuni financiare ale filialei locale.
108. **1952 februarie 20. București:** Indicații în ce privește repartitia unor sume de bani atribuite C.D.A. din localitate.
109. **1952 martie 31. Gherla:** Planul de muncă pe trimestrul doi al anului în curs, în care sunt abordate problemele culturale și de propagandă.
110. **1952 martie 31. Gherla:** Raport de activitate pe trimestrul întâi al C. D.A. din localitate, cuprinzând situația politică, chestiuni de organizare, culturale, administrativ-financiare etc.
111. **1952 aprilie 11. București:** Proiect de plan al C.D.A. în vederea comemorării victimelor masacrelor din 1915.
112. **1952 aprilie 12. București:** Înștiințare în legătură cu expedierea expoziției fotografice "Armenia Sovietică".
113. **1952 aprilie 24. Gherla:** Angajament al C.D.A. din localitate în ce privește lupta pentru pace, cu ocazia aniversării masacrelor din Turcia.
114. **1952 iulie 21. Gherla:** Planul de muncă în etapa următoare, cu enumerarea subiectelor ce vor fi dezbătute în cadrul C.D.A. din localitate.
115. **1952 iulie-august. Gherla:** Apel către Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite, prin care se cere oprirea războiului din Coreea.
116. **1952 august 1. Gherla:** Notă explicativă a lui M. Iasigian în ce privește contextul în care n-a mai participat la București la o ședință a C.C. al C.D.A.
117. **1952 august. Gherla:** Telegramă adresată Conferinței din Erevan a Partizanilor Păcii din Armenia Sovietică.
118. **1952 august 12. București:** Explicații pentru suma redusă trimisă ca subvenție de la București.
119. **1952 octombrie 16. București:** Proces-verbal al ședinței C.C. al C.D.A., în care s-a discutat despre campania electorală, dar și despre dificultățile economice ale organizației.
120. **1952 octombrie 22, București:** Referat asupra situației populației armene din R.P.R.
121. **1952 noiembrie 17. Gherla:** Propuneri de persoane pentru secțiile de votare din localitate.
122. **1952 noiembrie 26. București:** Adresă prin care se cere confirmarea primirii unei sume de bani pentru organizarea aniversării Armeniei Sovietice.
123. **1953 martie 29. București:** Stenograma ședinței C.C. al C.D.A., la care se decide autodizolvarea organizației. În Anexă, expunerea de motive în ce privește încetarea activității C.D.A. și Hotărârea de autodizolvare.
124. **1953 mai 12. București:** Raportul adresat C.C. al P.M.R. cu privire la autodizolvarea Comitetului Democrat al Armenilor din România.

DOCUMENTE

**NOI, MIHAI I
PRIN GRAȚIA LUI DUMNEZEU ȘI VOINȚA NAȚIONALĂ
REGE AL ROMÂNIEI
LA TOȚI CEI DE FAȚĂ ȘI VIITORI SĂNĂTATE**

Asociația se află înscrisă în registrul de persoane juridice sub nr. 20/946

Prim grefier

Alex. Șerbănescu

Tribunalul Ilfov Secția I-a C.C.

Sentința nr. 32 Persoană Juridică

Audiența de la 11 aprilie 1946

Tribunalul compus din domnii:

Radu Opran, judecător

Dumitru Lică, judecător

Salviu Ionescu, procuror

Alex. Șerbănescu, prim grefier

În ziua de 10 aprilie a. crt., fiind pe rol cererea de acordare a personalității juridice făcută de Asociația "FRONTUL ARMENIEI", cu petiția înreg. la nr. 10849/946.

La apelul făcut în camera de consiliu, au răspuns petiționara prin procurator dl. av. E. Sirabonian, cum și Ministerul de Interne prin dl. av. Popescu, lipsind intimatul Ministerul de Externe prin reprez. său.

Procedura completă, s-au citit actele aflate în dosar.

Petiționara prin reprez. său, susține că toate condițiunile cerute de legea și regulamentul legii persoanelor juridice sunt îndeplinite, și cere a se acord personalitatea juridică.

Reprezentanții intimaților prezenți arată că aceste Ministere au dat avize favorabile acordării personalității juridice și că nu au de făcut nici o obiecțiune la admiterea cererii, cu rezerva făcută de Ministerul Educației Naționale în avizul dat de a se șterge cuvintele "în limita forțelor sale".

Dl. procuror a pus concluziuni pentru acordarea personalității juridice.

Tribunalul, pentru verificarea actelor în camera de consiliu, a amânat pronunțarea pentru astăzi, când în ședință publică a dat următoarea sentință:

TRIBUNALUL

Asupra cererii făcută de Asociația FRONTUL ARMENIEI, Organizație patriotică și culturală din România, cu sediul în București, str. Armenească nr. 11, cu petiția înreg. la nr. 10849/946 prin care solicită a i se acorda personalitatea juridică.

Având în vedere susținerile reprezentanților membrilor fondatori și asociației ale reprezentanților intimaților prezenți și concluziunile domnului procuror.

Considerând că în conformitate cu art. 3 din lege și art. 7 din regulamentul legii persoanelor juridice, personalitatea juridică se acordă asociațiunilor și așezămintelor fără scop lucrativ sau patrimonial de către Tribunalul civil în circumscripția căruia acestea s-au constituit, urmându-se procedura arătată de art. 3, 31, 32, 33, 85, 87 și 89 din lege, 8, 9, 10 din regulament.

Având în vedere că prin scopul astfel cum este propus prin statute asociația nu urmărește interese patrimoniale.

Având în vedere că scopul asociației este în esență cultivarea dragostei față de Republica Armeană, de U.R.S.S., în sânul membrilor săi, stabilirea unor legături între armenii din România, etc.

Că Tribunalul examinând în camera de consiliu actul constitutiv și statutele aut. de Trib. Ilfov Secția Notariat la nr. 11173/946 a constatat că ele nu conțin nici o dispoziție contrară ordinei publice sau bunelor moravuri, și că asociația s-a constituit cu numărul legal de membri, are fixate organe de conducere și patrimoniu inițial constituit în sumă de 500.000 lei a fost consemnat la Casa de Depuneri sub recipisa nr. 64479/946 depusă în conservarea acestui Tribunal.

Având în vedere că în conformitate cu art. 3 din lege și art. 11 din regulament s-au cerut și avizele Ministerelor Educației Naționale, Afacerilor Străine și de Interne în competența cărora cade scopul asociației.

Având în vedere că prin adresele nr. 10772/946 și nr. 17846/946 Ministerele Afacerilor Externe și de Interne au dat avize favorabile acordării personalității juridice.

Că și avizul dat de Ministerul Educației Naționale este favorabil, însă cu condițiunea de a se modifica art. 4 prin suprimarea cuvintelor “în limita forțelor sale”, modificare pe care Tribunalul nu o găsește necesară întrucât scopul propus de asociație nu atinge cu nimic ordinea publică și nu este contrariu legii persoanelor juridice.

Că față de constatările de mai sus, Tribunalul urmează să admită cererea și să acorde personalitatea juridică.

Văzând și dispoz. art. 15 din legea nr. 74/944 pentru controlul persoanelor juridice, fără scop lucrativ,

Pentru aceste motive

În unire cu concluziunile domnului procuror

În numele legii

HOTĂRĂȘTE

Admite cererea făcută se Asociația “FRONTUL ARMENIET”, Organizație Patriotică, Culturală din România, cu sediul în București, str. Armenească

nr. 11, prin reprezentanții săi legali, cu petiția înreg. la nr. 10849/946 și în consecință:

Acordă personalitate juridică asociației petiționare.

Asociația va fi conform art. 15 din legea 74/944 sub controlul Ministerelor Educației Naționale și de Interne.

Grefa va aduce la îndeplinire dispoz. art. 92 din lege, 16 și urm. din regulamentul legii persoanelor juridice.

Cu apel.

Data și citită în ședință publică astăzi 11 aprilie 1946.

ss. Radu Opran, ss. D. Lică

Prim grefier

ss. Alex. Șerbănescu

=====

Grefa Tribunalului Ilfov, Secția I-a C.C.

Prezenta copie fiind conformă cu originalul aflat în dosarul acestui Tribunal cu nr. 1318/946 se legalizează de noi.

Prim grefier

Alex. Șerbănescu

Dăm putere și poruncim tuturor agenților administrativi să execute prezenta sentință; Procurorilor să stăruiască pentru a ei aducere la îndeplinire.

Spre credință s-a semnat de noi.

[semnături indescifrabile]

Prim grefier

ss. Alex. Șerbănescu

Atestă că prezenta expediție s-a eliberat astăzi 30 aprilie 1946, trecându-se în registrul de formule executorii sub nr. 387/946 în primirea d-lui avocat E. Sirabonian.

Prim grefier

ss. Alex. Șerbănescu

(Arhivele Naționale București, Organizația „Frontul Armeniei”, Fondul 43, dos.2/1946, f.2-3)

CÂTEVA DATE DESPRE:

1) Armenii din R.P.R.

2) „Frontul Armeniei”

Armenii din R.P.R. se împart în două categorii: cei “vechi”, așezați în România acum 600-700 ani, aproape asimilați în masa poporului român; numărul lor este destul de mare, dar nu există o statistică exactă. Locuiesc mai mult în Moldova, sunt și în Muntenia. De religie sunt ortodocși, armeano-grigorienii.

Vreo 5.000 locuiesc în Transilvania, în orașul Gherla, aproape maghiarizați, de religie catolică. Dintre aceștia o mică parte locuiește și la Cluj, Dumbrăveni, Frumoasa.

Armenii refugiați, așezați în România după masacrele turcești din 1895 și în anul 1922, numărul cărora a fost circa 20.000, locuiesc în București (12.000), Constanța (2-3.000), Galați, Brăila, Tulcea, Pitești, Craiova, Focșani, Ploiești, Bacău, Roman, Iași. Acești armeni sunt de religie ortodoxă, armeano-grigoriană, și apatrizi, sunt și un număr de cetățeni români.

După două repatrieri în Armenia Sovietică și plecări în străinătate, numărul acestora se cifrează 16-17.000.

În țară există circa 20 biserici armenesti, au existat școli în Suceava, Iași, Bacău, Roman, Galați, iar acum funcționează numai în București și Constanța.

Un consiliu eparhial conduce comunitățile din țară, iar în fiecare oraș, unde există biserici armenesti, există epitropii.

Până în anul curent existau circa 30-40 fabricanți mari și mici, textiliști armeni. În prezent au rămas numai negustori și meseriași, funcționari și muncitori.

În anul 1946 s-au repatriat în Armenia Sovietică 1.737 armeni, iar în 1948, iunie, s-au repatriat 1.022.

“Frontul Armeniei”

Organizația de masă “Frontul Armeniei” a luat ființă în anul 1945. Scopul ei este:

1) De a întări legăturile culturale și patriotice cu Armenia Sovietică și U.R.S.S.

2) De a contribui la întărirea legăturilor de prietenie între R.P.R. și U.R.S.S.

3) De a colabora cu organizațiile democratice românești în lupta împotriva rămășițelor fasciste.

4) De a colabora cu naționalitățile conlocuitoare din R.P.R.

5) De a organiza repatrierea refugiaților armeni în Armenia Sovietică.

Frontul Armeniei are filiale în: București, Constanța, Galați, Brăila, Craiova, Pitești, Focșani.

Înainte de cele două repatrieri aveam 3.000 membri, iar acum 2.200, cifră care va fi sporită după Congresul anual, convocat pe data de 1 august a.c.

Afară de conferințe, reprezentații teatrale, cinematografice, concerte, olimpiade sportive, Frontul Armeniei a organizat mai multe meeting-uri de ziua Victoriei, 1 Mai, cu prilejul alegerilor, votarea constituției R.P.R., meeting de solidarizare cu lupta Greciei Libere, altul de protest contra persecuțiilor guvernului Iranian împotriva armenilor. A participat în mod activ la manifestațiile și parăzile de 1 Mai etc. A organizat întâlniri, festivaluri și întruniri publice cu U.F.A.R.-ul și organizațiile democratice ale tineretului bulgar, albanez, polonez etc. A organizat colecte pentru ajutorarea copiilor moldoveni.

În cadrul organizației noastre, dar în mod discret, a activat o celulă de P.M.R., cu 60-70 membri, ținând legătura cu C.C. al P.M.R. S-au recrutat mulți membri pentru partid; o parte din ei s-au repatriat în Armenia Sovietică.

La 1 august a.c. va avea [loc], în București, Congresul anual al "Fr. Arm." unde afară de rapoartele C.C. și a filialelor, și alegerea noului C.C., se va discuta acomodarea statutului și orientării organizației noastre în mod mai accentuat, în sprijinul noilor condițiuni sociale-politice create în R.P.R., precum și o mai strânsă colaborare cu naționalitățile conlocuitoare.

Pentru a promova și realiza aceste scopuri, este necesară o mai activă participare a membrilor de partid, armeni, care activează în diferite sectoare al P.M.R. din capitală și provincie.

Aci, alăturat, lista Comitetelor de Conducere ale "Frontului Armeniei".

Secretar General al C.C. al Fr. Armeniei
Artin Baboian

București, 19 iulie 1948

(Arhivele Naționale București, Organizația „Frontul Armeniei”, Fondul 43, dos.7/1948, f.1-3)

**STATUT
AL FRONTULUI ARMENIEI
ORGANIZAȚIE PROGRESISTĂ PATRIOTICĂ^[1]**

**Cap. I.
Înființare – scop**

Art. 1. Se înființează Organizația Patriotică Progresistă, armeană, „Frontul Armeniei”, cu sediul social în București, str. Armeană nr. 11.

Art. 2. Frontul Armeniei are următoarele scopuri:

a) Cultivarea dragostei, fără rezerve, față de Republica Sovietică Armeană și față de Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice, în sânul membrilor săi, ca și stabilirea unei legături strânse între Armenii din Republica Populară Română și Patria Mamă.

b) Frontul Armeniei, fiind o organizație progresistă, va dezvolta concepțiile progresiste în sânul membrilor săi și va colabora cu organizațiile române și ale naționalităților conlocuitoare din Republica Populară Română, cum și cu organizațiile similare armenice din alte țări. Organizația noastră va sprijini toate acțiunile guvernului Republicii Populare Române care tind la întărirea democrației populare și va susține ideea de libertate a popoarelor și menținerea păcii în lume, va participa de asemenea la munca de reconstrucție și redresare economică a Republicii Populare Române.

c) Frontul Armeniei va duce o luptă ideologică împotriva tendințelor și concepțiilor fasciste.

d) Frontul Armeniei va organiza repatrierea Armenilor din R.P.R. în Armenia Sovietică.

e) Frontul Armeniei va sprijini prin toate mijloacele sale orice acțiune care tinde la realipirea la Armenia Sovietică a tuturor teritoriilor istorice armenice, aflate încă sub jug străin.

**Cap. II.
Mijloacele**

Art. 3. Pentru a realiza scopurile propuse, Frontul Armeniei va stabili legături cu Armenia Sovietică, aducând de acolo sau din Uniunea Sovietică ziare, cărți, material sportiv, filme, coruri, ansambluri teatrale în limita posibilităților sale materiale.

Art. 4. Frontul Armeniei, pentru a difuza în popor scopurile susmenționate, va avea organul său de presă, condus de un comitet de redacție, ales de Comitetul Central.

Art. 5. Ca mijloace de propagandă, Frontul Armeniei va tipări cărți, broșuri, reviste și va organiza meetinguri, întruniri politice, șezători culturale

sau artistice, festivaluri, reprezentații teatrale și cinematografice, concerte, conferințe sau alte manifestări culturale și sportive. Va avea de asemenea un serviciu de presă, cu scopul de a informa publicul românesc de scopurile și activitatea organizației.

Art. 6. Se vor stabili legături culturale și sportive cu Armenia Sovietică și Uniunea Sovietică, organizând excursii în aceste țări.

Art. 7. Frontul Armeniei va înființa următoarele Secții: S. Muncitorească, S. Tineret și S. Feminină.

Art. 8. Comitetul Central, Comitetele locale, ca și subcomitetele, vor fi alese din elemente verificate progresiste, dând prioritate oamenilor din câmpul muncii manuale și intelectuale.

Art. 9. Ca metodă de lucru, întreaga organizație se va conduce după principiul muncii planificate.

Cap. III. Fonduri

Art. 10. Asociațiunea nu va urmări nici un câștig material, dar va putea dobândi orice bunuri mobiliare sau imobiliare, destinate a servi obiectul ei.

Art. 11. Frontul Armeniei își realizează veniturile din următoarele surse:

- a. Taxe de înscriere
- b. Cotizații
- c. Colecte publice
- d. Donații
- e. Reprezentații teatrale și cinematografice, serbări etc.

Cap. IV. Membrii

Art. 12. Membru al Frontului Armeniei poate fi orice armean, fără deosebire de sex, care și-a însușit sau dorește să-și însușească scopurile și principiile călăuzitoare ale organizației noastre și care nu a avut în trecut manifestări dușmănoase împotriva Armeniei Sovietice sau Uniunii Sovietice, sau care nu au activat în favoarea ideologiei fasciste.

Art. 13. Pot fi membri activi, cu drept de vot, numai cei ce au împlinit vârsta de 18 ani. Cei între 12 și 18 ani pot face parte din Secțiile sportive și culturale ale Frontului Armeniei. Membrii cu vârsta sub 18 ani capătă carnet de membru de o culoare diferită, eliberate de către Comitetul Local. Acești membri nu plătesc cotizații.

Art. 14. Cei care doresc să se înscrie trebuie să semneze o adeziune la care vor da referințe doi membri verificați cu vechime. Astfel va rămâne în poziție de candidat timp de 3 luni după care C.C. va aproba eliberarea

carnetului de membru. Membrul candidat poate participa la orice activitate a organizației. Un membru admis va trebui să se încadreze imediat în una din secțiile organizației, neavând dreptul de a ocupa funcțiuni de răspundere timp de 6 luni.

Art. 15. Fiecare membru trebuie să plătească la înscriere o taxă de înscriere, pentru o singură dată, cuantumul taxei se stabilește în mod benevol, iar cel al cotizației se fixează de către Comitetul Local, după situația materială a membrului.

Art. 16. Pentru a participa la adunările generale și a avea drept de vot, orice membru trebuie să fie cu plata cotizației la zi.

Art. 17. Membrii care întârzie cu 6 luni plata cotizației, fără a avea un motiv plauzibil, se consideră demși din oficiu.

Art. 18. Toți membrii sunt obligați să se supună dispozițiilor statutelor organizației și să îndeplinească în mod conștiincios sarcinile ce li se dau. Ei trebuie să fie sinceri unii față de alții și să nutrească un spirit de sacrificiu și de ajutor reciproc, evitând manifestări ce ar da loc la certuri și discuțiuni.

Art. 19. Acei membri care nu îndeplinesc însărcinările ce li se dau și care nu se supun dispozițiilor organizației, dovedind o atitudine rebelă și provocatoare, sunt sancționați de către Comitetele Locale, Comitetul Central și Congresul Organizației printr-un avertisment ca o pedeapsă minimă și apoi, a doua oră, suspendarea de la 1-2 luni, după caz.

Art. 20. Membrii acuzați în mod grav de activitate împotriva organizației noastre, cum și împotriva oricărei organizații similare din R.P.R., vor fi sancționați prin eliminarea lor definitivă. Dreptul de a elimina este rezervat Comitetului Central, a cărui hotărâre va fi publicată în Organul Oficial.

Art. 21. a) Membrii care se fac vinovați de delapidarea banilor și bunurilor organizației vor suferi afară de eliminarea lor definitivă din organizație și publicarea numelui în presă și darea în judecată.

b) Membrii care duc o activitate continuă și răspund la toate chemările organizației, fără a călca linia organizației, vor fi recompensați prin citări, avansând la muncă de încredere etc.

Cap. V.

Organele de Conducere ale Asociației

A. Congresul

Art. 22. Organul suprem al organizației îl constituie Congresul.

Art. 23. Congresul va fi convocat în mod legal o dată pe an. Totuși, în cazuri urgente, el poate fi convocat de către Comitetul Central dacă 2/3 ale Comitetele Locale existente adresează o cerere cu acest scop Comitetului Central. Se mai pune condiția ca majoritatea de 2/3 susmenționată să cuprindă fie filialele din București, fie cea din Constanța. În acest caz, inițiatorii Congresului extraordinar vor prezenta în prealabil Comitetului Central chestiunile care fac obiectul convocării. Dacă solicită convocarea

congresului organizațiile locale Constanța și București la un loc, nu mai este nevoie de 2/3 din comitete.

Art. 24. Comitetul Central participă la Congres din oficiu, in corpore și cu drept de un singur vot. Fiecare filială are dreptul la un delegat pentru 100 membri (numerele care depășesc cifra de 50, capătă dreptul la un delegat). Astfel pentru 151 de membri doi delegați, pentru 251 membri 3 delegați și a.m.d.

Art. 25. Congresul alege biroul său, cercetează raportul Comitetului Central și al Comitetelor Locale, dând rezoluțiile convenite, și dezbate întreaga ordine de zi.

Art. 26. În caz de paritate a voturilor, decide partea la care aderă președintele Congresului.

Art. 27. Congresul alege prin vot secret și prin majoritatea simplă noul Comitet Central și Comisia de Cenzori. Candidații pentru Comitetul Central trebuie să aibă 20 de ani împliniți.

Art. 28. Congresul alcătuiește bugetul anual al Comitetului Central și trasează linia de conduită a activității sale, ca și metodele de lucru.

Art. 29. Congresul este singurul organ competent în măsură să modifice statutele organizației.

Art. 30. Modificările fundamentale sunt posibile numai dacă sunt hotărâte cu majoritate de 2/3.

B. Comitetul Central

Art. 31. Comitetul Central este ales de către Congres, el reprezintă după Congres organul suprem căruia îi sunt subordonate Comitetele Locale și Subcomitetele.

Art. 32. Comitetul Central se compune din 9 membri, care aleg biroul lor. Compoziția Comitetului este următoarea: 1 președinte, 2 vicepreședinți, 1 secretar general, 1 casier, 1 secretar organizator, 1 secretar cu cadrele, 1 responsabil de resort muncitoresc, 1 responsabil de resort tineret și 1 responsabil financiar.

Art. 33. Împreună cu Comitetul Central se aleg 3 cenzori, această Comisie de Cenzori va verifica periodic registrele contabile ale Comitetului Central.

Art. 34. Comitetul Central va numi o Comisie de Control care va cerceta cele prevăzute în articolele 17, 18, 19, 20 și 21 din prezentul statut. Hotărârile Comisiei de Control pot fi apelate de către membrii nemulțumiți la Comitetul Central, iar Comitetul Central are dreptul de revizuire.

Art. 35. Comitetul Central ține ședințe în mod obligatoriu cel puțin o dată în 15 zile la invitația președinților și secretarului general sau la cererea a 3 membri din comitet (în afara ședințelor obligatorii).

Art. 36. Toate hotărârile Comitetului Central se iau cu majoritate simplă, minoritatea se supune hotărârilor majorității conform principiului centralismului democratic.

Biroul Comitetului Central are puteri depline de a rezolva și hotărî singur, în cazuri urgente, după care va cere aprobarea comitetului, în prima sa ședință.

Toate hotărârile Comitetului Central sunt obligatorii pentru toate comitetele locale.

Art. 37. Orice chestiune rămasă nerezolvată în ședințele Comitetului Central va fi deferită Congresului.

Art. 38. Orice membru al Comitetului care lipsește nemotivat de la 4 ședințe consecutive se consideră demis din oficiu.

Art. 39. În cazul când unul din membri își dă demisia, Comitetul poate opta dintre supleanți.

Art. 40. Comitetul Central poate angaja funcționari cu salariu, după nevoie, dacă mijloacele materiale o permit.

Art. 41. Comitetul Central, ca și toate organele Frontului Armeniei, trebuie să țină contabilitatea sa legală, registre, matricele și arhiva.

Art. 42. Comitetul Central poate să controleze și să verifice oricând activitatea morală și materială a Comitetelor subalterne.

Art. 43. Bugetul anual al Comitetului Central se formează din 50% din venitul net al Comitetelor locale, precum și din alte venituri ocazionale. Comitetele locale supun spre aprobare bugetele lor, anual, Comitetului Central.

Art. 44. a) Comitetul Central are sarcina să stabilească legătură și să colaboreze cu toate organizațiile progresiste și autoritățile din R.P.R.

b) Comitetul Central are dreptul de a stabili legături cu C.C. ale altor organizații similare frățești din alte țări.

Art. 45. Comitetul Central va îndruma munca Filialelor prin circulări periodice sau delegați instructori.

Art. 46. În cazul când unul din membrii Comitetului Central nu corespunde menirii sale, pentru fapte întemeiate și dovedite ca dăunătoare principiilor organizației, va putea fi exclus din cadrul Comitetului. Hotărârea de excludere trebuie să fie luată cu majoritate absolută.

C. Comitetele locale

Art. 47. Comitetele locale se compun din 5 sau 11 persoane, după numărul membrilor filialei. O filială cu un număr mic de membri va avea un comitet de 5, într-o filială numeroasă ca Bucureștiul poate avea maximum un comitet de 11 membri.

Art. 48. Comitetele locale se aleg de către Adunările Generale ale membrilor filialei prin vot secret. În caz de controversă cu privire la

procedura de vot (vot secret sau vot deschis), se pune la vot această chestiune, și dacă majoritatea absolută se pronunță pentru vot deschis se procedează pe această cale la alegerea Comitetului.

Art. 49. Pot fi aleși în Comitetul local membrii care au împlinit vârsta de 20 ani.

Art. 50. Comitetele locale întocmesc bugetele lor anuale, pe care trebuie să le supună Comitetului Central spre cercetare și aprobare.

Art. 51. Comitetul local poate admite supleanți în locul membrilor săi demiși, înștiințând Comitetul Central.

Art. 52. Comitetele locale sunt obligate să prezinte Comitetului Central rapoartele generale trimestriale.

Art. 53. Comitetele locale se formează în toate orașele Republicii Populare Române locuite de armeni. În localitățile în care există un număr de cel mult 10 membri se alcătuiește un grup subordonat celui mai apropiat Comitet Local. În caz că această posibilitate nu există, se va stabili legătura directă cu Comitetul Central, care va lua măsurile necesare.

Art. 54. Comitetele locale duc activitatea în regiunile respective, înregistrând membrii și încasând taxele de înscriere și cotizațiile.

Art. 55. Comitetele locale înaintează toate cererile de înscriere la Comitetul Central, care va comunica rezultatul în cel mai mult 15 zile de la primire.

Comitetele locale vor semna și elibera carnetele de membru.

Art. 56. C.L. organizează conferințe, serate, reprezentații teatrale și alte manifestări culturale, precum și cursuri folositoare. Ele întrebuințează toate mijloacele adecvate pentru propagandă, pentru răspândirea Frontului Armeniei. Aceste Comitete pot folosi aceste mijloace cu titlu gratis sau cu bani pentru a asigura venitul.

Art. 57. C.L. sunt obligate să facă cel puțin la 3 luni o plenară cu scop instructiv progresist, dezvoltând în fiecare membru spiritul de critică și autocritică în sens constructiv.

Art. 58. Filialele locale se compun din secțiile: Muncitoresc, Tineret și Feminin [și de sector].

Art. 59. C.L. sunt obligate să prezinte dările lor de seamă asupra activității morale și materiale atât la Comitetul Central, cât și la Adunarea Generală a membrilor, unde se aleg noile comitete.

Art. 60. C.L. vor avea în secțiile subordonate delegați care vor îndruma activitatea lor.

Art. 61. Pentru a crea activiști, C.L. vor înființa școli de cadre sub directa supraveghere a Comitetului Central, prin responsabilul său de cadre.

Art. 62. Toate secțiile: Muncitorești, Tineret și Feminin, vor activa după normele permise de la Comitetele Locale.

Cap. VI

Art. 63. Organizația Frontului Armeniei va exista atâta vreme cât în Republica Populară Română vor exista armeni.

[1 octombrie 1948]

(Arhivele Naționale București, Organizația „Frontul Armeniei”, Fondul 43, dos.8/1948, f.3-9; Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic al Armenilor din România”, dos.3/1949-1952, f.112-118, la f. 119-124 se află versiunea în limba maghiară).

- [1] Este vorba de „noul” Statut al acestei organizații, care își va extinde autoritatea și asupra comunității armenilor din nord-vestul Transilvaniei, cu centrul la Gherla. Vechiul statut – care în esența lui este identic cu cel de față – fusese elaborat încă de la finele anului 1945 și recunoscut juridic la 11 aprilie 1946, ca document fondator al „Frontului Armeniei. Organizație Patriotică Culturală din România” (cf. *Arhivele Naționale București, Organizația „Frontul Armeniei”, Fondul 43, dos.2/1946, f.2*; textul Statutului la f.6-8), pe când acesta, publicat acum, prevedea în principal schimbarea unor nuanțe în titulatură: „Frontul Armeniei, organizație patriotică progresistă”, fapt decis în cadrul Congresului General al formațiunii din 1-3 august 1948 și sancționat juridic prin sentința nr.10 din 11 iunie 1949 a Tribunalului Ilfov secț. III Civil-comercial (cf. *Arhivele Naționale București, Organizația „Frontul Armeniei”, Fondul 43, dos.8/1948, f.1-2*).

„Frontul Armeniei”

Organizație Progresistă-Patriotică
Persoană Juridică
Comitetul Local
No. 5

Gherla, 25 ianuarie 1949

Titl.
Biroul Securității Poporului
Gherla

Rugăm binevoiti a aproba organizarea unei serate în vederea deschiderii festive a sediului organizației noastre, care va avea loc în ziua de 30 ianuarie a.c., orele 16, la sediul organizației noastre din Gherla, str. Gh. Gheorghiu-Dej no. 3^[1].

Trăiască Republica Populară Română.

Președinte
[indescifrabil]

Secretar
[indescifrabil]

[Rezoluție, dreapta sus: „27. I. 1949: Se aprobă sub rezerva formelor legale”. Semnătură indescifrabilă]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos. 1/1949, f.4)

[1] Imobilul era compus din două camere, fiind închiriat de la Ernest Nasch, pentru o chirie anuală de 6000 lei.

„Frontul Armeniei”

Organizație Progresistă-Patriotică
Persoană Juridică
Comitetul Central
No. 723

București, 9 februarie 1949
Str. Armenească 9
Telefon 3.49.96

CONVOCARE

Tovarășul Martaian H., secretar al Filialei Gherla, se va prezenta duminică, 20 februarie a.c., orele 8 dimineața, la sediul Comitetului Central din București, strada Armenească, nr. 9.

Prezenta convocare ține loc de delegație și este netransmisibilă.

Trăiască Republica Populară Română!

Președinte
[indescifrabil]

Secretar General
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic al Armenilor din România”, dos.3/1949-1952, f.2)

Titl.
UNIUNEA POPULARĂ MAGHIARĂ
Organizația Gherla

12 februarie 1949

Răspunzând la chemarea dvs. din ziua de 10 februarie a.c., prin care ați solicitat concursul organizației noastre pentru a ne prezenta cu puncte la serbările din ziua de 15 martie^[1], vă facem cunoscut că din cauza numărului redus de membri nu putem să contribuim în modul cerut de dvs., dar suntem gata a vă da tot sprijinul nostru moral și patriotic pentru o cât mai strălucită reușită a serbării dvs., și astfel credem că vom servi cauzei comune a popoarelor din R.P.R.

Cu salutări prietenești

Gherla, 12 febr. 1949

Președinte
[indescifrabil]

Secretar
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos. 1/1949, f.6)

[1] Sărbătoare națională maghiară, ce evocă data de 15 martie 1848, când Dieta ungară de la Bratislava a proclamat independența statului maghiar și o serie de reforme sociale.

Titl.
A.R.L.U.S.
Asociația Română pt. Strângerea Leg. cu U.R.S.S.
Subfiliala
Loco

25 martie [1949]

Anexat vă înaintăm 16 adeziuni de înscriere pentru membrii organizației noastre cu rugămintea să binevoiți a proceda la înscrierea acestora ca membri ai subfilialei dvs.

Trăiască Republica Populară Română.

Președinte
[indescifrabil]

Secretar
[indescifrabil]

Anexe 16.

1. Kozanlian Armenag
2. Kozanlian Haigazuli
3. Karniol Dionisie
4. Merza Grigore
5. Merza Grigore jun.
6. Florian Anton
7. Kurnaian Maria
8. Horenian Ohanik
9. Kurnaian Bedros
10. Osztian Teodor
11. Kurnaian Vartuhi
12. Martaian Harutian
13. Martaian Elmone
14. Iazigian Haig
15. Iazigian Parseh
16. Dease Araksi

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos. 1/1949, f.7)

„Frontul Armeniei”

Organizație Progresistă-Patriotică
Persoană Juridică
Comitetul Local

Gherla, 21 aprilie 1949

Nr.19

Către Parohia Armeano-Catolică
Gherla

Din partea organizației Frontului Armeniei, vă rugăm, dacă aveți posibilitatea, să binevoiți a ne împrumuta, pentru folosință în sediul nostru local, următoarele: 12 scaune simple, 2 mese simple mici, 1 dulap pentru bibliotecă.

Rugăm și sperăm rezolvarea cererii noastre în mod favorabil, într-un timp cât mai scurt.

Cu profund respect.
[indescifrabil]

ANEXĂ

OFICIUL PAROHIAL ARMEANO-CATOLIC GHERLA (SOMEȘ)

Nr. 111/1949

Către On.

„Frontul Armeniei” Org[anizație] Progr[esistă] Patr[iotică]
Comitetul local Gherla

Referindu-ne la Onor. Dv. adresa nr. 19 din 21 aprilie 1949, cu onoare Vă comunicăm:

Comitetul bisericesc, în ședința ținută la 24 aprilie a.c., s-a ocupat cu cererea d-voastră, referitoare la împrumutarea unor obiecte-mobilier, însă cu regret a constatat că nu este în stare de a putea împrumuta noi obiecte din cauza faptului că în urma dispozițiilor riguroase ale ordinanței ministeriale bunurile aflătoare în imobilele eclesiei nu se pot împrumuta,

dar nici măcar nu este permis de a muta pe un timp mai îndelungat dintr-o încăpere în alta.

Rugăm binevoiți a lua act și semnăm,

Cu deosebită stimă
paroh arm. Alexa Francisc
Gherla, la 11 mai 1949

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos. 1/1949, f.8, 10)

„Frontul Armeniei din R.P.R.”

[Aprilie 1949]

Organizație Progresistă Patriotică
Comitetul local

Titl.

Loco,

Comitetul local al Frontului Armeniei vă invită la comemorarea închinată masacrelor săvârșite de turci în anul 1915, ce se va ține în ziua de luni 25 aprilie 1949 orele 11 la sediul organizației locale, din str. Gh. Gheorghiu-Dej no.3^[1].

Comitetul

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos. 1/1949, f.9)

- [1] La 24 aprilie 1915, guvernul „Junilor Turci” a executat câteva sute de armeni dintre liderii religioși și laici, moment ce a marcat începutul unei politici de distrugere sistematică a acestei populații stabilite de secole pe teritoriul Imperiului Otoman. Numeroase studii apreciază că până în 1923 au fost asasinați mai bine de jumătate din armenii din Turcia, iar mai multe sute de mii din aceștia au fost strămutați.

**Către Siguranță,
Loco**

Subsemnata „Frontul Armeniei”, Filiala Gherla, cu onoare vă rugăm să binevoiți a ne aproba aranjarea unei serate cu fleică urmată de dans pe seara zilei de 11 iulie 1949, începând la orele 20, la Casina Populară Gherla.

Trăiască R.P.R.

Gherla, la 3 iunie 1949

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1949, f.11)

Dosar nr. 5924/1948

NOI, PREZIDIUMUL REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA a III-a Civ. Com.

Sentința persoană juridică nr. 10

Audiența de la 11 iunie 1949

Tribunalul compus din domnii:

Ioan Popa	Judecător
Nic. Vidrașcu	Asesor Popular
Iosif Modi	Asesor Popular
Ion Badea	Procuror
Al. Șerbănescu	Grefier Șef

La apelul nominal s-a prezentat petiționara Organizația Patriotică Progresistă Armenească „Frontul Armeniei” prin dl. avocat Ervant Sirabionian și intimatul Ministerul Afacerilor Interne, lipsind intimații Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul Învățământului Public, prin reprezentanții lor.

Procedura completă.

Se depune în instanță avizul Ministerului de Interne, după care s-au citit actele aflate la dosar.

Petiționara, prin avocatul său, arată că toate formalitățile cerute de legea și regulamentul legii persoanelor juridice cu privire la modificările statutelor au fost îndeplinite, obținându-se în cauză avize favorabile; conchide la admiterea cererii, luându-se act că denumirea asociației s-a schimbat în aceea de Organizația Patriotică Progresistă Armenească „Frontul Armeniei”

Intimatul prezent prin reprezentantul său față de avizul favorabil dat în cauză nu se opune la aprobarea modificărilor statutelor.

Dl. procuror pune concluziuni pentru admiterea cererii și aprobarea modificărilor aduse statutelor.

TRIBUNALUL,

Asupra cererii făcută de Asociația „Frontul Armeniei”, Organizația Patriotică Culturală din România, azi denumită Organizația „Frontul Armeniei”, organizație patriotică progresistă, prin reprezentanții ei legali cu sediul în București, str. Armenească nr. 11, prin petiția înreg. la nr. 942/1949, prin care solicită a se aproba modificările aduse statutelor asociației prin actul autentic la nr. 18.580 din 13 decembrie 1948, de Trib. Ilfov, Secția I-a Civ. Com.

Având în vedere susținerile părților și actele aflate în dosar.

Considerând că în conformitate cu disp. art. 8 comb. cu art. 3 din legea persoanelor juridice, nici o modificare de statute nu se va putea face decât conform acestei legi, iar aceste modificări sunt supuse verificării și aprobării puterii judecătorești, în condițiunile cerute de aceste texte.

Având în vedere că modificările aduse statutelor asociației petiționarei au fost făcute de comitetul central al asociației în ziua de 1 octombrie 1948, pe baza împuternicirii ce i s-a dat de Congresul General care a avut loc în zilele de 1-3 august 1948, astfel cum sunt prevăzute în actul autentic la nr. 18.580 din 13 decembrie 1948 de Trib. Ilfov secția I-a civ.com., aflat la dosar, și că ele îndeplinesc condițiunile cerute de legea și regulamentul legii persoanelor juridice. Că între acele modificări este și schimbarea denumirii asociației.

Că Tribunalul, constatând că formele și cerințele art. 3, 8 și 9 din regulamentul legii persoanelor juridice sunt îndeplinite, a cerut și avizele ministerelor Învățământului Public, Afacerilor Interne și Afacerilor Externe în competența cărora cade scopul asociației.

Că aceste ministere, respectiv prin adresele nr. 13.934/326/949, dosar nr. 22/1949, nr. 2666/1949 și nr. 26886/C.S./244 din 12.IV.1949, au dat avize favorabile aprobării modificărilor.

Că astfel fiind și cum statutele modificate nu conțin nici o dispoziție contrară ordinii publice sau bunelor moravuri, iar condițiunile de formă și de fond cerute de legea și regulamentul legii persoanelor juridice sunt îndeplinite, cererea de aprobarea modificărilor statutelor urmează să fie admisă.

Pentru aceste motive

În unire cu concluziunile d-lui procuror

ÎN NUMELE LEGII

HOTĂRĂȘTE:

Admite cererea introdusă de Asociația „Frontul Armeniei” Organizația Patriotică Culturală din România prin reprez. săi legali, cu sediul în București, str. Armenească nr. 11, prin petiția înreg. la nr. 942/1949 și în consecință:

Aprobă modificările aduse statutelor asociației astfel cum sunt prevăzute în actul autenticat la nr. 18.580 din 13 decembrie 1948, Tribunalul Ilfov, Secția I-a civ.com., depus la dosar.

Ia act că asociația și-a schimbat titulatura în aceea de Organizația „Frontul Armeniei”, organizație patriotică progresistă armeană.

Grefa va aduce la îndeplinire dispoz. art. 92.93 din legea persoanelor juridice și 16 și urm. din regulamentul acestei legi.

Cu apel.

Data și citită în ședință publică azi, la 13 iunie 1949.

I. Popa

N. Vidrașcu

I. Modi

Grefier șef
Al. Șerbănescu
GREFA TRIBUNALULUI ILFOV SECȚIA A III-A CIV. COM.

Prezenta copie fiind conformă cu originalul aflat în dosarul acestui Tribunalul, nr. 5924/1948, se legalizează de noi pe timbrul legal.

Grefier șef
Al. Șerbănescu

Dăm putere și poruncim tuturor agenților administrativi să execute prezenta sentință, procurorilor să stăruiască pentru a aduce la îndeplinire și spre credință s-a semnat de noi,

Grefier șef
Al. Șerbănescu

GREFA TRIBUNALULUI ILFOV SECȚIA A III-A CIV. COM.

Atestă că prezenta sentință s-a investit cu formulă executorie sub nr. 5924/1948 astăzi, 20 iulie 1949, liberându-se în primirea d-lui avocat Minas Tichran, mandatarul asociației.

Grefier șef
Al. Șerbănescu

[ANEXĂ]

Nr. 5924/18
20 iulie 1949

GREFA TRIBUNALULUI ILFOV SECȚIA a III-a Civ. Com.
Extras

Conform art. 93 din legea persoanelor juridice se publică:
Prin sentința persoană juridică nr. 10/1949, a acestui Tribunal, rămasă definitivă, s-au aprobat modificările aduse statutelor Organizației “Frontul Armeniei”, organizație patriotică progresistă armeană, cu sediul în București,

str. Armenească nr. 11, astfel cum sunt prevăzute în actul autentificat la nr. 18.580 din 13 decembrie 1948 de Trib. Ilfov Secția I-a civ. com.

S-a făcut mențiune despre aceasta în registrul de persoane juridice la nr. 20/1946 sub care se află înscrisă asociația.

Prezentul extras se va publica prin Slova în ziarul

Grefier Șef

Al. Șerbănescu

Nr. 5924

1949 Iulie 20

(Arhivele Naționale București, Organizația „Frontul Armeniei”, Fondul 43, dos.8/1948, f.1-3)

Raport de activitate al „Frontului Armeniei“ pe luna iunie 1949

În cursul lunii am ținut trei ședințe plenare, numărul prezențelor variind de la 15-16, iar numărul membrilor total fiind 24, din care trei sunt cu serviciul în alte localități.

a) S-au prelucrat în ziua de 2 iunie „Planurile cincinale din U.R.S.S.” de către tov. Martaian Harutium în prezența a 16 membri. După terminarea conferinței s-a discutat despre organizarea unei serate de fleică pe ziua de 11 iunie.

b) În ziua de 16 iunie s-a prelucrat „Războiul de apărare al U.R.S.S.” de către tov. Karniol Dionisie în prezența a 16 membri. După terminarea conferinței s-au înscris la cuvânt tovarășul Martaian H. și tov. Florian Anton, care au explicat conținutul conferinței în limba armeană și maghiară.

c) În ziua de 30 iunie s-a prelucrat „Sistemul Economic Socialist al U.R.S.S.-ului” de către tov. Florian Anton în prezența a 15 membri. După terminarea conferinței tov. Martaian Harutium a expus-o pe scurt în limba armeană.

În cursul acestei luni am organizat o serată în favoarea organizației noastre și din beneficiul realizat ne-am abonat la ziarul „Scânteia” și am reușit să ornamentăm sediul nostru cu diferite tablouri noi.

Ne-am luat angajamentul ca să dăm tot concursul nostru moral și material la serbarea ce se va aranja pentru luptătorii greci^[1] de către organizațiile de mase. Serbarea care era proiectată pentru luna curentă s-a amânat din cauza timpului nefavorabil.

Am făcut muncă voluntară în ziua de 30 iunie pe str. Maior Stratanovici, curățind un șanț lung de 30 m cu participarea a 8 membri, depunând o muncă de 20 ore.

S-au făcut noi înscrieri în organizație, astfel că numărul membrilor ridicându-se de la 24 la 26.

În luna aceasta am realizat în întregime planul de muncă, afară de frecvența membrilor, care în loc de 90% proiectată am putut realiza numai 70%.

Trăiască Republica Populară Română.

Gherla, la 30 iunie 1949

Președinte
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1949, f.14)

[1] Este vorba de războiul civil din Grecia, dintre 1946-1949, România găzduind apoi numeroși refugiați politici comuniști.

„Frontul Armeniei”

Organizație Progresistă-Patriotică
Comitetul Local
Gherla

Loco^[1]

Vă aducem la cunoștință că în ziua de 19 iulie a.c. la orele 20 fix va rula un film documentar din Armenia Sovietică la cinematograful Victoria din localitate.

Rugăm a comunica membrilor organizației Dvs. pentru vizionarea acestui film. Intrarea benevolă.

Trăiască Republica Populară Română

Gherla la 15 iulie 1949

Comitetul

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1949, f.16)

[1] Invitația a fost adresată mai multor organizații politice și obștești locale: P.M.R., Sindicatul Unit Mixt al Muncitorilor, Uniunea Populară Maghiară, Comitetul Democratic Evreiesc, A.R.L.U.S., Uniunea Femeilor Democrate din România (UFDR), Uniunea Tineretului Muncitor (UTM).

„Frontul Armeniei”

Organizație Progresistă-Patriotică

Gherla

Nr.36

Comisia de Verificare Gherla

Loco

Vă facem cunoscut că am delegat din partea organizației noastre pe tov. Martaian Harutiun pentru a lua parte la Comisia de Verificare a membrilor Partidului Muncitoresc Român^[1].

Gherla, 16 iulie 1949

Președinte
[indescifrabil]Secretar
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1949, f.17)

[1] Aceste comisii au fost create în urma hotărârii Biroului Politic al C.C. al P.M.R. din 21 noiembrie 1948, privind începerea acțiunii de verificare a membrilor de partid. Acesta a fost începutul unui cortegiu de „demascări” pentru reale sau imaginare vini ale multor activiști, acțiune soldată cu excluderi din partid, arestări sau deportări în colonii de muncă.

35/1949

[Iulie 1949]

Onor,
Comitetul Provizoriu al județului Someș
Secțiunea învățământ și cultură
Dej

Vă rugăm să binevoiți a aproba organizarea și ținerea de cursuri de limba armeană în intervalul 15 iulie la 30 sep. a.c., ținându-se săptămânal de două ori cu o durată de două ore.

Aceste cursuri vor fi predate în cadrul organizației noastre de către secretar Martaian Harutiun, având ca scop răspândirea cunoștințelor de limba armeană^[1].

Trăiască Republica Populară Română.

Președinte
[indescifrabil]

Secretar
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1949, f.18)

[1] Este vorba de dialectul oriental al limbii armene, vorbit în R.S.S. Armeană, pentru că la noi se vorbea varianta occidentală. Se cuvine însă a menționa faptul că din sumedenia de școli armenesti existente în spațiul extracarpatic, în primii ani de după al doilea război mondial nu mai funcționau decât două școli cu predare în limba armeană: la București (de 7 clase și o grădiniță, iar pentru scurtă vreme, prin 1952-1953, chiar două grădinițe) și una la Constanța (de 4 clase). Manualele veneau fără excepție din Armenia Sovietică. Vezi și „Raportul cu privire la situația școlii elementare mixte cu limba de predare armeană din București”, în *Arhivele Naționale București, Organizația „Frontul Armeniei”, Fondul 43, dos.11/1950, f.96-98.*

Nr.34

Onor,
Direcțiunea I.C.D. Gherla
Loco

Vă aducem la cunoștință că filmul documentar din Armenia Sovietică, cuprinzând:

1. Aniversarea a 100 ani de la [moartea] scriitorului Haceatur Abovian^[1].
2. Eroina.

Va rula numai cu o singură reprezentație pentru I.C.D. și astfel va rula în ziua de 17 iul. a.c., duminica, la ora 9 fix la cinematograful Victoria. Intrarea benevolă.

Președinte
[indescifrabil]

Secretar
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1949, f.19)

[1] Haceatur Abovian (1809-1848) a fost un savant și scriitor iluminist, apreciat drept fondator al literaturii armenice moderne, autor al unui roman celebru, *Verk Hayastani (Rănilor Armeniei)*, inspirat din lupta poporului său pentru eliberare de sub tutela Imperiului Țarist în vremea războiului ruso-persan din 1826-1828. Deși romanul a fost scris în 1841, acesta a apărut postum, în 1858, fiind prima tipăritură în limba armeană modernă (ce are ca fundament dialectul ținutului Ararat). Vezi Zh.I. Ganin, *Khachatur Abovian (1809-1848)*, Moskva, Naukm 1986. Omagierea unui secol de la dispariția ilustrului cărturar armean a fost vizibilă în epocă, apărând chiar un volum la Erevan, realizat de Aram. Babain, *Khachatur Abovian, 1848-1948. S 100-letiiu so dnu smerti*, Erevan, 1948.

Raport de activitate al „Frontului Armeniei” pe luna iulie 1949

În această lună pe baza planului de muncă am realizat următoarele:

La ședința plenară din patrusprezece (14) iulie, la care au participat 22 membri (90% din membrii locuiți în oraș), s-a prelucrat de către tov. Miran Iazgian „Trecerea de la socialism la comunism”. După terminarea conferinței s-au înscris la cuvânt 6 tovarăși, care au pus întrebări în legătură cu conferința ținută, la care le-a răspuns tov. Miran.

În cursul lunii acesteia, la 28 iulie, se va ține încă o ședință plenară după planul de muncă, când se va prelucra „Poziția U.R.S.S. în domeniul apărării păcii” de către tov. Mureșan Vincențiu.

La 15 iulie am realizat deschiderea unui curs de limbă armeană predat de către tov. Martaian Harutiun. Numărul participanților la acest curs, care se ține săptămânal de două ori, de câte două ore durată, este de 20 de copii armeni.

Am organizat rularea filmului documentar despre Armenia Sovietică primit de la C.C. al organizației noastre. Având o reprezentatie în ziua de 19 iulie pentru public, numărul participanților fiind peste două sute, și în ziua de 24 iulie s-a dat o reprezentatie pentru I.C.D. Înainte de a rula filmul s-a ținut o conferință în legătură cu conținutul filmului.

În ziua de 23 iulie am făcut muncă voluntară după indicațiile date de tov. Crișan, astfel curățind un șanț lung de 40 m. pe strada Horea, cu participarea a 8 membri, depunând 24 ore de muncă.

În cursul lunii am înscris 5 noi membri, numărul membrilor ridicându-se la 31. Afară de planul de muncă am dat ajutor la balul aranjat de către Crucea Roșie, prin tov. Karniol, care a condus bufetul până în zori.

În această lună am realizat toate angajamentele luate în planul de muncă, în afară de punctul 3, care prevedea ca să dăm concursul la serbarea aranjată de organizațiile de masă pentru ajutorarea poporului grec, fiind amânată.

Trăiască Republica Populară Română.

Gherla la 25 iulie 1949

Președinte
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1949, f.23)

Comitetul provizoriu al județului Someș
Secțiunea de Învățământ și Cultură
Nr. 10752/949

Dej la 27 iulie 1949

Către
Frontul Armeniei
Organizație Progresistă Patriotică
Comitetul local Gherla

La cererea Dvstră cu nr.35/949, vă facem cunoscut că aprobăm organizarea și ținerea unui curs de limba armeană pe lângă Org. Dvstră, cu durata de la 15 iulie 1949–30 septembrie 1949.

Secretarul Comitetului Provizoriu
Gh. Radu

Șeful Secțiunii Înv. și Cult.
V. Chezan

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1924, f.24)

39/49

Domnule Președinte,

Subsemnatul „Frontul Armeniei”, filiala Gherla, cu onoare Vă rugăm a ne aproba un local corespunzător pentru sediul organizației noastre.

Solicităm aceasta deoarece sediul actual, având numai o singură încăpere, este necorespunzător.

În acest sens am mai înaintat o cerere la Dv. în luna iunie, de la care n-am primit nici un rezultat. Vă rugăm să binevoiți a ne rezolva această chestiune și a ne comunica rezultatul.

Gherla la 3 august 1949

Trăiască Republica Populară Română

Secretar
[indescifrabil]

Către Comitetul Provizoriu al orașului Gherla

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1949, f.26)

No. 40
T. „Igazság” szerkesztőségének
Cluj

Gherla, 5 augustus 1949

Kérem az „Igazság” napilapot augusztus 1-től a Gherla Őrmény Front részére egy példányban megküldeni.

A mai postával elküldünk B. címükre 300 Leit, három havi előfizetésre. Kérem minden más megrendelést figyelmen kívül hagyni. Éljen a Román Népköztársaság

Elnök
[indescifrabil]

Titkár
[indescifrabil]

Cím
„Frontul Armeniei”
Str. Bobâlna nr. 3.

[Traducere]

No. 40
Cu respect, Redacției „Igazság”
Cluj

Gherla, 5 august 1949

Vă rog să trimiteți un exemplar din cotidianul „Igazság”, începând cu 1 august, pentru Frontul Armenesc Gherla.

Astăzi trimitem prin poștă 300 lei, la adresa redacției, pentru un abonament pe trei luni.

Vă rugăm să nu luați în considerare nici o altă comandă.
Trăiască Republica Populară Română!

Președinte
[indescifrabil]

Secretar
[indescifrabil]

Adresa
„Frontul Armeniei”
Str. Bobâlna nr. 3.

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos. 1/1949, f.27)

„Frontul Armeniei”

Organizație Progresistă-Patriotică
 Persoană Juridică
 Comitetul Central
 No. 1212

București, 10 august 1949
 Str. Armenească 9
 Telefon 3.49.96

Frontul Armeniei
 Organizație Progresistă-Patriotică de Mase
 Filiala Gherla

Peste câteva zile se împlinesc 5 ani de când victorioasele Armate Sovietice au adus eliberarea poporului muncitor român.

23 August 1949 se va sărbători anul acesta cu un fast deosebit, cu o mobilizare totală a forțelor progresiste, dat fiind că se sărbătoresc 5 ani de la eliberarea în condițiuni de continuă ascuțire a luptei dintre lagărul democratic, antiimperialist – forțe apărătoare ale păcii care au crescut în ultimul an – și lagărul imperialist, ațâțător la noi războaie, care își vede pozițiile pierzându-se una câte una.

Pentru sărbătorirea zilei de 23 August, vi se transmit următoarele directive, de executat:

a) Comitetul local trebuie să ia contact imediat cu colectivul de organizare al festivităților, de unde va primi directive și materialul necesar sărbătoririi.

b) Sediul va fi pavoazat încă din ziua de 21 august și până la terminarea festivităților.

c) Filiala își va convoca membrii într-o ședință festivă, care va avea loc între 15-21 august a.c., unde vor lua cuvântul doi vorbitori, unul în limba armeană și unul în l. română. Ședința se va deschide cu imnurile R.P.R. și U.R.S.S. iar închiderea se va face cu Internaționala.

d) La materialul obținut pentru conferință se va adăuga contribuția pe care a adus-o naționalitatea conlocuitoare armeană atât în lupta de eliberare a poporului român de sub cotropirea fascistă, cât și după 23 August, în toate realizările democratice.

Președinte
 [indescifrabil]

Secretar General
 [indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1949, f.28)

„Frontul Armeniei”

Organizație Progresistă-Patriotică
 Persoană Juridică
 Comitetul Central
 No. 1216

București, 10 august 1949
 Str. Armenească 9
 Telefon 3.49.96

Frontul Armeniei
 Organizație Progresistă-Patriotică de Masă
 Filiala Gherla

Întrucât Statutul organizației noastre prevede că Comitetul Central activează timp de un an de zile, în momentul de față pentru organizația noastră se pune problema convocării unui nou congres anual.

Situația politică internațională a făcut ca în ultimul an pozițiile celor două lagăre să se schimbe, în sensul că lagărul democratic, antiimperialist, apărător al unei păci juste, și-a mărit considerabil forțele de luptă – prin creșterea elanului de luptă al popoarelor subjugate, prin victoriile armatelor populare chineze –, în timp ce lagărul imperialist, ațâțător la noi războaie, primește lovitură după lovitură.

În fața mașinațiunilor imperialiștilor hrăpăreți se ridică tot mai dârză voința popoarelor de a întrona o pace dreaptă și trainică. Rând pe rând am asistat la organizarea unor congrese de importanță mondială, cum au fost: Congresul Femeilor Antifasciste, Congresul Federației Mondiale a Sindicatelor, Congresul Partizanilor Păcii, iar în momentul de față Congresul Mondial al Tineretului și al Studenților.

Fără îndoială că organizația noastră progresistă patriotică se încadrează în lupta pentru pace, pentru libertatea popoarelor, condusă de glorioasa U.R.S.S., în frunte cu Marele Stalin.

Dacă adunării reprezentanților tuturor oamenilor progresiști de pe lume i s-a dat numele de congres, ședința delegaților filialelor noastre trebuie să poarte un nume mai modest.

C.C., luând în discuție toate aceste situațiuni, a hotărât ca adunării delegaților din anul acesta să i se dea numele de *A 4-a Conferință anuală a Frontului Armeniei*.

În legătură cu a 4-a Conferință a Frontului Armeniei vi se transmit următoarele:

- a) Conferința va avea loc în cursul lunii septembrie a.c.
- b) Pentru alegerea delegaților ce se vor prezenta la conferință, se va face prima convocare a membrilor pentru data de duminică 28 august a.c.,

această ședință amânându-se automat pentru data de duminică 4 septembrie a.c., când va fi prezent și un delegat al Comitetului Central. Delegații vor fi aleși numai dintre membrii filialei Dvs.

c) Delegații care vor fi aleși pentru a veni la Conferință vor trebui să fie membrii cei mai buni ai organizației noastre, membri ridicați politicește care, judecând toate problemele în mod critic și autocritic, să vină cu propuneri juste care să dea posibilitate organizației noastre să facă pași noi înspre înainte. Delegații vor trebui să fie pregătiți de către Comitetul local în așa fel încât în timpul conferinței ei să fie exemplul de disciplină organizatorică și să participe în mod activ la discuții.

d) Veți lua măsuri pentru a se prelucra în fața masei darea de seamă asupra activității făcute de C.C. în luna mai a.c., urmărind să accentuați discuțiunile în special asupra părților slabe, pentru ca trăgând învățăminte să nu le mai repetăm în viitor.

e) Cu prilejul adunării generale a membrilor pentru alegerea delegaților la Conferință, Comitetul local își va depune raportul de activitate până la zi, arătând cu tot curajul și părțile bune, și părțile slabe din timpul activității.

f) Ne veți înainta un raport de activitate începând de la alegerea comitetului și până la zi, până cel mai târziu la data de 5 septembrie a.c.

Data fiind importanța celei de a 4-a Conferință Anuală a organizației noastre, dat fiind faptul că această conferință va constitui pentru noi un nou prilej de a ne lua noi și noi angajamente față de U.R.S.S., față de Armenia Sovietică, față de R.P.R., vă rugăm ca toate aceste directive să fie realizate în termenele fixate, pentru a nu cădea în situațiunea de a amâna data fixată pentru cea de a 4-a Conferință Anuală.

Președinte
[indescifrabil]

Secretar General
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1949, f.31)

Raport de activitate al Frontului Armeniei pe luna august 1949

În această lună, în baza planului de muncă, am realizat următoarele:

În ședința plenară din 11 august 1949, la care au participat 21 membri (80% din membrii care locuiesc în oraș), s-a prelucrat de către tov. Ervant Kozanlian „Prietenia Româno-Sovietică”. La cuvânt s-au mai înscris 2 tovarăși care au făcut completări.

În cursul acestei luni, la 25 august, se va ține încă o ședință plenară, când se va prelucra „Despre planul economic al R.P.R.” sau un alt subiect.

Tot în cursul acestei luni am aranjat colțul A.R.L.U.S., la sediul organizației. În curs de aranjare este și gazeta de perete, care urmează a se completa în cursul lunii.

La 13 august am efectuat muncă voluntară cu participarea a 10 membri, prestând 30 de ore de muncă. În baza directivelor primite din partea Com. Prov. al orașului Gherla am scos și am cărat în bărcul^[1] Someșului 5 m de nisip pentru refacerea iazului.

Trei membre ale organizației noastre în cadrul U.F.D.R.-ului au depus muncă voluntară ajutând la croirea și cusutul cămeșilor pentru copiii săraci, precum și la gătitul mâncărurilor la azilul de bătrâni din localitate. Afară de program, ne-am abonat la ziarul „Igazság”, pentru a oferi membrilor noștri care cunosc numai limba maghiară posibilitatea de a se ridica politiceste.

În cursul lunii am înscris 4 noi membri. Astfel numărul membrilor s-a ridicat la 35.

Planul de lucru pentru luna în curs a fost realizat în întregime, afară de punctul 2, care prevedea înscrierea a 5 membri, or realizarea în cadrul acestui punct este înscrierea numai a 4 membri.

Gherla, 24 august 1949

Președinte
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1949, f.32)

[1] Regionalism cu sensul de loc cu tufișuri, rediu.

**„Frontul Armeniei”
Organizație progresist-patriotică
Gherla**

Raport de activitate

pe luna septembrie 1949

În această lună, în baza planului de muncă, am realizat următoarele:

La ședința plenară din 8 septembrie 1949, la care au participat 24 de membri, 80% din membrii care locuiesc în oraș, s-a prelucrat de către tov. Pop, delegatul organizației de partid din localitate, „Discursul tov. Gh. Gheorghiu-Dej cu prilejul aniversării de 23 August”.

La ședința plenară din 22 septembrie, la care au participat 25 membri, s-a prelucrat tot de către tov. Pop articolul despre „Ziua Scânteii”. Tot atunci s-a făcut o dare de seamă asupra activității filialei noastre pentru intervalul 1 la 15 septembrie a.c. Munca voluntară proiectată după planul de muncă pentru această lună s-a amânat pentru o altă dată, când se va comunica de către Comitetul Provizoriu al orașului, în prezent nefiind lucru convenabil pentru noi. În cursul lunii curente am înscris 1 membru în locul celor 3 proiectați, astfel numărul membrilor s-a ridicat la 36.

Am făcut încasarea cotizațiilor după plan, atingând 80%. De asemenea, am realizat frecvențiunea de 80% și aceasta pe lângă anularea sistemului de convocare prin convocator, la dorința membrilor organizațiunii.

Afară de plan au participat la serbarea zilei de 23 August aproape toți membrii. În seara zilei de 22 august am aranjat și am împodobit sediul organizației noastre cu tablouri și lozinci în cinstea zilei de 23 August. Acest lucru îl menționăm aici, deoarece nu a fost inclus în raportul de activitate al lunii trecute.

De asemenea, am luat parte la acțiunea de difuzare a ziarului „Scânteia”, dar din nefericire am primit numai 30 de bucăți în locul celor 150 de bucăți câte cerusem.

Gherla, 27 septembrie 1949

Președinte
[indescifrabil]

Secretar
[indescifrabil]

SCÂNTEIA Nap

1949 szeptember 25-én lesz megünnepeelve a Scânteia-nak, a román munkáspárt lapjának 5-ik legális megjelenésének évfordulója.

Mindnyájan jól tudjuk, H.O.G.y milyen nagyarányú munkát fejtett ki ezen sajtó orgánumon, még a múlt rezsimék alatt, amikor csak nagy nehézségek árán jelenhetett meg. De a Scânteia szerkesztősége és támogatói minden veszélyt félre téve, a valódi kommunista magatartás jegyében véghez vitték a nagy feladatot, azaz a volt rendszer ellen a megingathatatlan harcot. Ez bizonyára nem volt könnyű feladat. A harc szelleme napról napra növekedvén, növekedett a presszió is, de az elszánt akarat felülkerekedett.

Bekövetkezett augusztus 23 1944, amikor a Scânteia megjelenési formája is változhatott. Ettől a dátumtól kezdve a Scânteia nyíltan felvehette a harcot a kapitalisták és kulákok ellen és egy széles körű felvilágosító munkát fejtethetett ki.

Miután ezen feladatokat sikeresen befejezte, megmutatván azt, H.O.G.y a párt által megadott feladatokat készségesen teljesítette, újabb és nagyobb feladatokat bízta rá. Ezúttal elő kellett, H.O.G.y készítse a munkásságot a nagy szociális és gazdasági reformokra. Miután a volt zsarnok királyt a nép eltávolította és bekövetkeztek a nagy reform sorozatok, és így aztán hozzáfoghattunk a demokrácia megszilárdítására, a Scânteia-ra egy még nagyobb feladat várt, az a nagy felvilágosító munka, amit a nagy harcban, a szociális társadalom megvalósításáért kell folytatni.

Miután régi feladatait hűségesen és készségesen véghezvitte, minden reményünk meg van, H.O.G.y ezt a feladatot is a legnagyobb sikerrel végre fogja hajtani.

A SCÂNTEIA-nak, aki a múltban a mi útmutatónk volt, teljes sikerességét kívánjuk.

Éljen a SCÂNTEIA 5-ik évfordulója.

Éljen a SCÂNTEIA a R.M.P. lapja.

[Traducere]

De ziua „Scânteii”

În 25 septembrie 1949 se va sărbători a 5-a aniversare de apariție legală a ziarului „Scânteia”, organul Partidului Muncitoresc Român.

Pe când în trecut, sub regimurile burghezo-moșierești, „Scânteia”, care apărea în ilegalitate, îndruma muncitorimea țării noastre pentru a lupta împotriva elementelor dușmănoase și împotriva regimurilor burghezo-

moșierești, știm cu toții greutatea și momentele grele prin care au trecut colaboratorii și colectivele de muncă în aceste vremuri, ne sunt cunoscute suferințele lor. Știu bine că nu a fost ușor a duce o astfel de muncă și în atare condițiuni, dar acești adevărați comuniști, care nu s-au oprit măcar o clipă în fața greutăților, au dus această muncă și și-au îndeplinit sarcina dată lor de Partid.

Prin presă, prin „Scânteia”, se dădea alarma, se arătau fărădelegile și planurile criminale ale Antonescienilor și acoliților lor, fasciști germani.

Această luptă a fost zi de zi intensificată, fiind astfel factorul esențial care a făcut posibilă întorsătura de la 23 August 1944.

De atunci, ziarul „Scânteia” a putut să apară legal, ducând lupta deschisă împotriva dușmanilor clasei muncitoare. Lupta aceasta a fost intensificată prin lămurirea opiniei publice și a muncitorimii noastre și prin demascarea clichei de trădători și spioni, a bandeii manisto-brătieniste.

După îndeplinirea acestei misiuni, sarcinile ce urmau erau de o importanță și mai mare. Ziarul „Scânteia” s-a dovedit a fi la înălțimea încrederii acordate, îndeplinindu-și sarcinile acordate, îndrumând muncitorimea și pregătind-o pentru marile transformări economice și sociale.

După îndeplinirea acestor sarcini vitale și după alungarea dinastiei corupte de Hohenzollern au urmat marile înfăptuiri ale regimului nostru. După ce s-a consolidat democrația, am pornit pe un drum și mai deschis, și mai luminos, pe drumul făuririi socialismului, acesta fiind drumul de urmat al tuturor oamenilor muncii din lumea întreagă și din țara noastră.

Acestui organ, care în trecut a fost farul călăuzitor al nostru, îi dorim și pentru viitor spor la muncă.

Trăiască a 5-a aniversare a SCÂNTEII!

Trăiască SCÂNTEIA, organul P.M.R.

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1949, f.36-38)

A 30-A ANIVERSARE A R.S.S. ARMENIA

Poporul armean întâmpină cu o bucurie neobișnuită sărbătorirea eliberării și independenței sale naționale, ziua de 29 noiembrie, aniversarea de 30 de ani de la înființarea R.S.S. Armenia. În această măreață zi, sărbătorește victoriile uriașe cucerite în cursul celor 30 de ani sub regimul sovietic condus de Partidul Comunist Bolșevic în frunte cu genialul învățător al omenirii muncitoare, conducător de popoare, marele Stalin.

Și patrioții armeni de peste hotare întâmpinăm și sărbătorim ziua de 29 noiembrie cu admirație, avântul cuceririlor victorioase a scumpei noastre patrii, Republica Socialistă Sovietică Armeană.

Astăzi, când imperialiștii anglo-americani pregătesc un nou măcel mondial, însemnătatea acestei aniversări a libertății, independenței și bunăstării poporului nostru muncitor devine și mai scumpă în inima poporului armean și impune ca să luptăm și mai dârz contra tuturor uneltirilor lor criminale.

Trăiască ziua de 29 noiembrie!

Trăiască și înflorească R.S.S. Armenia!

Trăiască geniul omenirii muncitoare, marele Stalin!

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1949, f.45)

R.P.R.
Comitetul Provizoriu al Oraşului Gherla
Secretariat

Nr. 2369/1949

Către Frontul Armeniei
Loco

Având în vedere apropierea zilei de 21 decembrie, una dintre zilele cele mai măreţe pentru clasa muncitoare, ziua aniversării a 70 de ani de viaţă a genialului nostru conducător Generalissimul I. V. Stalin, vă invităm ca să procedaţi încă de acum la lucrările premergătoare de pavoazare, în așa fel încât în seara zilei de 18 decembrie pavoazarea să fie pe deplin terminată.

Portretul Tov. I. V. Stalin să fie de dimensiune cât mai mare.

Gherla, la 12 decembrie 1949

Preşedinte
[indescifrabil]

Secretar
[indescifrabil]

(Direcţia Judeţeană a Arhivelor Naţionale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1949, f.50)

R.P.R.

Comitetul Provizoriu al Oraşului Gherla

Către Frontul Armeniei

Loco

În vederea celei de-a doua aniversări a Republicii Populare Române, 30 decembrie 1949, încă în cursul zilei de azi veţi ornamenta Instituţia Dvs. cu drapelele Tricolor şi Roşu, şi tabloul tovarăşilor: Stalin, Gh. Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luka, Teohari Georgescu, Lothar Rădăceanu, Chişinevschi, Mogyorosi, I.C. Parhon şi dr. Petru Groza, în ordinea enumerată mai sus.

Veţi afişa lozincile anexate şi împodobi instituţia cu verde.

Gherla, la 29 decembrie 1949

Preşedinte
[indescifrabil]

Secretar
[indescifrabil]

(Direcţia Judeţeană a Arhivelor Naţionale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1949, f.54)

Raport de activitate al Frontului Armeniei

pe luna decembrie [1949]

În această perioadă, organizația noastră a desfășurat următoarea activitate:

În ziua de 1 decembrie s-a ținut o ședință festivă pentru comemorarea celei de-a 29-a aniversări a Republicii Socialiste Sovietice Armene cu prezența a 30 de membri. În această ședință s-au ținut conferințe în limba armeană, română și maghiară, cu scopul de a arăta importanța acelei zile.

În ziua de 14 decembrie s-a ținut o ședință plenară la care au participat 22 de membri, unde s-a ținut o conferință care trata despre viața Tovarășului Stalin. Cu ocazia aniversării a 70 de ani de la nașterea tov. Stalin, localul sediului a fost pavoazat atât în interior, cât și în exterior după dispozițiunile primite.

În ziua de 29 decembrie s-a ținut încă o ședință plenară cu prezența a 20 de membri, când s-a ținut o conferință de către tov. Dobrosi despre importanța zilei de 30 decembrie. De asemenea, și de această dată, localul sediului a fost pavoazat.

Secretar
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1949, f.46)

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN

Comisia Jud. de Verificare
Someș-Dej

Plasa Gherla
Org. de Bază Gherla 2

KOSUTAN TEODOR de 40 ani.

Domiciliul actual: Gherla.
Originea socială: muncitorească.
Studii: 4 clase primare.
Profesia de bază: tâmplar.
Lucrează la Restaurant.
Deține funcția de chelner.
Starea materială: fără avere.
Stagiul în Partid: 1945.
A avut sarcină ca membru.

A fost exclus din Partid în ziua de 15 iunie 1949, de subcomisia de verificare nr.3, din Plasa Gherla, pentru următoarele fapte:

1. În anul 1942 se înscrie în organizația „Turani Vadász” și „Lövész Egyesület” și în Organizația Niloșistă.

Din anul 1944 se ocupă cu comerțul la negru și specula, folosindu-se de seceta care bântuie. Pentru comerțul negru a fost pedepsit de către instanțele de sabotaj cu 5500 lei. Este un afacerist, trăind în anturajul negriștilor. În urma recercetării cazului s-au putut constata următoarele fapte.

2. În anul 1940 este la Casinoul Armean, un centru de șoviniști, unde lucrează pe procente și se înscrie la „Turani Vadász” (asociație de vânători turani).

După eliberare se ocupă cu comerț și își crează posibilități de a trăi ușor și fără muncă, face comerț negru pentru care fapt este judecat de către instanța de sabotaj și condamnat la 5500 lei.

Cu toate că se încadrează în Partid în anul 1945, nu depune nici o activitate, s-a încadrat în Partid numai din interes, de a putea face speculă, cu toate că este muncitor, totdeauna caută să trăiască fără muncă.

Nu are nimic comun cu Partidul clasei muncitoare, totdeauna este în anturajul afaceriștilor, speculanților, nu este om sincer. Partidul nu poate avea încredere în el.

În baza celor de mai sus, Comisia Jud. de Verificare hotărăște menținerea excluderii lui Kosutan Teodor din Partid.

Dej, la 2 ianuarie 1950

Comisia Jud. de Verificare Someș
Mărginean Gheorghe

Ciubancan Vasile
Roth Zoltán

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, PCR. Fond 9. Comisia Județeană de Verificare Someș-Dej, dos. 39, f.92)

25 ianuarie [1950]

**Către
Comitetul Central al Comitetului Democrat Armean
București**

Vă remitem un exemplar din procesul verbal dresat în ședința extraordinară a comitetului nostru, unde în baza directivelor dvs. s-a procedat la reorganizarea Comitetului local. În urma hotărârii comitetului nostru adusă cu unanimitate de voturi, noul comitet se prezintă astfel:

Secretar: tov. Miran Iazigian
Resp. organizatoric: tov. Florian Anton
Resp. cu educația politică: tov. Demirgian Ana
Resp. Adm. Financiar: tov. Harutiun Martaian
Membru: tov. Ervant Kozanlian

Tot în această ședință, în unanimitate, s-a hotărât ca funcționar tehnic al comitetului local să fie desemnat tov. Haig Iazigian, fiind salarizat cu Lei 3.000 lunar/jumătate salariu.

Trăiască lupta pentru pace!

Anexa: 1
Recomandat

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic al Armenilor din România”, dos.3/1949-1952, f.1)

[28 ianuarie-18 februarie 1950]

PLANUL DE MUNCĂ AL ORGANIZAȚIEI

FRONTUL ARMENIEI

În vederea transformării sale în Comitetul Democrat Armean

Sarcinile de cea mai mare importanță care se pun în fața noastră provin pe de o parte din executarea problemelor ce ne sunt trasate de P.M.R., iar pe de altă parte din caracterul specific al organizației noastre.

Întreaga activitate a organizației noastre de masă trebuie să se desfășoare având în vedere realizarea următoarelor sarcini mari:

– Agitația în rândul poporului muncitor armean și organizarea de secțiuni de lămurire, pentru ca toți armenii muncitori să participe în mod activ la lupta pentru o pace justă și trainică, alături de poporul muncitor român și celelalte națiuni conlocuitoare din R.P.R.

– Agitația organizată în rândurile armenilor muncitori în scopul de a participa efectiv – fiecare la locul ce îl ocupă în producție – la efortul comun, pentru realizarea planului de stat al R.P.R.

– Popularizarea mărețelor realizări ale U.R.S.S. și, în cadrul ei, ale R.S.S. Armene, pe drumul de construire a comunismului.

– Popularizarea succeselor obținute de oamenii muncii din R.P.R. și din celelalte țări de democrație populară, pe drumul de construire a socialismului.

– Adâncirea legăturilor cu A.O.K.S. – Erevan (Asociația pentru strângerea legăturilor culturale cu armenii din străinătate – Erevan) și cu organizațiile progresiste ale armenilor din întreaga lume.

– Lupta împotriva deșnaghiștilor (naționaliști – fasciști – armeni) prin demascarea imediată a elementelor deșnaghiste și a manifestărilor lor care au loc atât în țara noastră cât și în alte țări.

– Lupta activă împotriva manifestărilor naționaliste, șovine din sânul naționalității conlocuitoare armene.

– Acțiuni de lămurire și de prelucrare a unor categorii de mici burghezi din sânul naționalității armene din R.P.R., în sensul restructurării lor profesionale, prin îndrumarea acestor elemente către câmpul muncii.

– Transformarea Frontului Armeniei în Comitetul Democrat Armean până la 1 mai a.c.

Pentru realizarea acestor sarcini, propunem următorul plan de muncă, cu o primă etapă la 1 mai a.c.

I. Pe plan organizatoric

1. Desființarea secțiilor și înființarea colectivelor de muncă.

Se vor organiza următoarele colective:

A) Colectivul organizatoric

B) Colectivul cultural

C) Colectivul artistic

D) Colectivul sportiv

E) Colectivul financiar-administrativ etc., fiecare colectiv fiind format dintr-un număr de membri propuși de comitetele locale și aprobați de comitetul central.

Comitetele vor cuprinde membri de toate vârstele și de ambele sexe, avându-se în vedere ca să predomine elementele muncitorești.

Fiecare colectiv va fi condus de câte un responsabil.

2. Organizarea grupelor de străzi

Folosindu-se materialul pe care îl avem de la recensământ, se vor organiza grupe de străzi, fiecare grupă fiind formată dintr-un număr de 10-20 membri, care locuiesc pe aceeași stradă sau în imediata apropiere.

Responsabilii de grupă vor fi numiți de către Comitetul local.

Pentru a se introduce un sistem cât mai centralizat, la fiecare 20 de responsabili de grupă, se vor numi responsabili de cartier.

Responsabilii de cartier și cu responsabilii de grupă formează la un loc colectivul organizatoric folosit în orice acțiune care necesită mobilizarea poporului muncitor armean (meeting, manifestație, conferință etc.).

3. Organizarea de ședințe plenare cu activiștii o dată pe lună.

II Evidență

1. Întocmirea unor evidențe ale locuitorilor armeni din orașele respective, folosindu-se materialul obținut de la recensământ.

2. Întocmirea la fiecare sfârșit de lună a unor tabele de evidențiați și recompensarea lor prin citarea în ședințele plenare cu activiștii, gazetele de perete sau în organul Comitetului Central, după aprecierile făcute de fiecare Comitet local în parte.

III. Cultural

1. Înființarea – după directivele Partidului – a unei școli de cadre, curs seral, cu un număr de 40-50 cursanți, folosindu-se materialul de Partid. Se

va urmări ca 25% din aceste lecții să fie predate în limba armeană, iar ca probleme specifice se vor adăuga câteva chestiuni, cum sunt: cunoașterea R.S.S. Armeană, problema coloniilor armenesti din lumea întreagă, fascismul la armeni, mișcări democratice-progresiste la armeni.

2. Înființarea unor cercuri de studii, astfel:

a) Membrii Comitetului Central și ai Comitetelor locale, un cerc de studii înaintat: problema statului, problema țărănească, chestiunea națională.

b) Cercuri în care să se studieze Cursul Scurt de Istorie a PC (b) al U.R.S.S.

c) Două-trei cercuri care să studieze: biografiile clasicilor marxismului:

Fiecare cerc va realiza lucrări scrise și unele dintre ele se vor expune în conferințe publice.

De asemeni, fiecare cerc de studiu va cuprinde și o serie de probleme specifice RSS Armene și organizației noastre.

Prin aceste cercuri de studii se vor asigura, pe de o parte, un număr apreciabil de activiști (pentru București și Constanța circa 150-200 de fiecare oraș), în afară de faptul că se va da participanților un ajutor mare pentru ridicarea nivelului lor politic și ideologic.

3. Sărbătorirea tuturor aniversărilor, conformându-ne directivelor primite:

11 aprilie – Ziua foștilor deportați politici.

25 aprilie – comemorarea masacrării poporului armean de către turci[1].

1 mai etc.

4. Organizarea de conferințe săptămânale, cu caracter politic, social sau economic, privind: U.R.S.S., țările de democrație populară, R.S.S. Armeană, lupta pentru pace etc., fiecare conferință fiind urmată pe cât posibil de către un film sovietic.

5. Ansamblul artistic va organiza două manifestări și va face pregătiri în vederea vizitării unor stațiuni climaterice, unde muncitorii își vor petrece concediile.

6. Prezentarea unei piese de teatru în limba armeană.

7. Intensificarea activității sportive, organizându-se concursuri sportive de ping-pong, șah, wolley, basket etc. În cadrul organizației.

8. Organizarea unui club.

IV. Administrativ

– Întocmirea unor inventare de către fiecare Comitet Local în parte, făcându-se o centralizare pe întreaga organizație, la Comitetul Central.

– Ținerea la punct a scriptelor de casă și raportarea o dată pe lună a intrărilor, ieșirilor și soldurilor existente.

– Punerea la punct a arhivei, după un sistem unificat la toate filialele.

Punerea în practică a prezentului plan de muncă va începe imediat după aprobarea lui.

Prin realizarea acestui plan de muncă se urmărește, pe de o parte, continuarea și intensificarea activității organizației noastre sub forma ei de organizație de masă, iar pe de altă parte se urmărește angrenarea unui număr cât mai mare de activiști, pe lângă viitoarele comitete democratice, în așa fel încât momentul transformării organizației în comitet democrat să aducă o apropiere a membrilor față de comitet.

V. Organizarea conferinței de țară în vederea transformării organizației în comitet democrat.

1. Conferința pe țară să se țină în zilele de 15-16 aprilie a.c. în sala culturală a Frontului Armeniei din Bulevardul Republicii. Participanți: circa 40.

2. Ordinea de zi propunem să fi următoarea:

- a) Cuvântul de deschidere.
- b) Propunerea prezidiului de onoare.
- c) Alegerea biroului de prezidare.
- d) Alegerea comisiilor de validare, de propuneri și de redactarea rezoluțiilor.
- e) Expunerea rapoartelor de activitate.
 - rapoartele de activitate ale filialelor.
 - raportul de activitate al Comitetului Central al org.
- f) Discuțiuni asupra rapoartelor de activitate.
- g) Concluziuni și propunerea de reorganizare, arătarea sarcinilor de viitor imediate.
- h) Expunerea referatului: Lupta pentru pace și sarcinile ce revin poporului armean din R.P.R.
- i) Prezentarea regulamentului de funcționare al C.D.A.
- j) Anunțarea Comitetului Central al C.D.A.
- k) Expunerea și votarea rezoluției.
- l) Prezentarea și aprobarea telegramelor.

3. Expunerile din ordinea de zi vor consta din:

- Cuvânt de deschidere: tov. H. Baboian
- Raport de activitate al C.C.: tov. D. Marcarian
- Propunerea de reorganizare: tov.
- Lupta pentru pace și sarcinile ce revin poporului muncitor armean: tov. J. Bezerian (Constanța)

– Prezentarea regulamentului de funcționare al C.D.A.: tov. T. Sismanian

4. Forma organizatorică a comitetului:

- comitetul Central: 17-19 tovarăși.
- biroul executiv permanent: 7 tovarăși.
- comitetele locale: 7-11 tovarăși, după mărimea filialei.
- biroul comitetului local: 5 tovarăși.

5. Denumirea:

COMITETUL DEMOCRAT ARMEAN – C.D.A.

6. Programul de desfășurare și activități de la 17 aprilie la 1 mai:

- 23 aprilie: numirea comitetelor locale ale filialelor, prin deplasarea la fața locului a delegaților C.D.A. (Constanța, Galați, Brăila, Focșani, Ploiești, Pitești, Craiova și Gherla).
- 23-30 aprilie a.c.: pregătiri în vederea sărbătoririi zilei de 1 Mai, după directivele ce le vom primi.
- 2-31 mai a.c.: organizarea colectivelor de muncă.

(Arhivele Naționale București, Organizația „Frontul Armeniei”, Fondul 43, dos. 11/1950, f.1-6)

[1] Regulatele comemorări ale masacrelor din Turcia aveau ca scop și menținerea unui soi de tensiune și antipatie față de această țară, care în anii 1948-1952 declanșase o campanie de atragere a armenilor refugiați în urma evenimentelor din 1915 și 1922, acordându-li-se nu doar amnistie, ci și o serie de „recompense”, cum ar fi împrumutul. În acest context, îndeosebi de acum, din 1950, încep să se organizeze prin țară diverse comemorări, în cadrul cărora unii armeni cetățeni turci renunțau în public la această calitate, criticând „politica perfidă”, pro-americană, a Turciei și proslăvind R.P.R., R.S.S. Armeană și U.R.S.S.

„Frontul Armeniei”
Organizație progresistă-patriotică
Comitetul Local
Gherla, Jud. Someș
 No. 50 din 30 ian. 1950

Către Biroul Securității Gherla,
 Loco

Cu onoare vă rugăm să binevoiți a aproba ținerea unei petreceri cu ceai pentru ziua de 5 februarie a.c., duminică după masa la orele 17, în localul propriu din strada Gh. Gheorghiu Dej no. 3. Această petrecere se va ține cu ocazia împlinirii a 5 ani de la înființarea Frontului Armeniei în România^[1].

Gherla, 30 ian. 1950

Președinte
 [indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic al Armenilor din România”, dos. 3/1949-1952, f.5)

Însemnare marginală: „30 ian. 1950. Avizul nostru este favorabil”. Semnat indescifrabil.

[1] După crearea Frontului Armeniei la București, în ianuarie 1945, în teritoriu filialele au apărut ceva mai târziu: la Gherla a fost organizată în noiembrie 1948, la Ploiești în decembrie 1949, la Bacău-Roman în iunie 1949, aceasta din urmă legată de filiala din Focșani. În cele din urmă, la data menționată în document existau opt filiale: București, Constanța, Galați, Brăila, Focșani, Pitești, Craiova și Gherla, dar și cinci subfiliale: Bacău, Medgidia, Cernavodă, Babadag și Tulcea.

„Frontul Armeniei”
Organizație progresistă-patriotică
Comitetul Local
Gherla, Jud. Someș
 No. 51/2 febr. 1950

Către Circumscripția de Miliție Gherla
 Loco

Cu onoare vă rugăm să binevoiți a aproba ținerea unei petreceri cu ceai pentru ziua de 5 februarie a.c., duminică după masă, la orele 17, în localul propriu din strada Gh. Gheorghiu-Dej no. 3. Această petrecere se va ține cu ocazia împlinirii a 5 ani de la înființarea Frontului Armeniei în România.

Gherla, 2 febr. 1950

Președinte
 [indescifrabil]

[ANEXĂ]

Despre activitatea de un an a activității filialei noastre

Cu ocazia aniversării a cinci ani de la înființarea organizației progresiste-patriotice „Frontul Armeniei” e bine să aruncăm și noi o privire asupra activității de un an a filialei noastre, pentru a se putea vedea lipsurile și greșelile săvârșite până în prezent și a le îndrepta în viitor.

În primul rând comitetul de conducere a făcut totdeauna planuri de muncă lunare, dar nu a luat destule măsuri pentru îndeplinirea celor prevăzute în el. De aceea, câte o dată nu se realiza 100%. Unii membri din comitet au arătat un dezinteres față de muncă și nu-și îndeplineau sarcina ce le-a fost încredințată.

Membrii nu participau regulat la ședințe decât 60%-80%. În primul rând fiecare membru trebuie să aibă conștiința că are o datorie față de organizație. Nu e suficient să plătești cotizațiile și să vii la ședințe, ci trebuie să iei parte la toate acțiunile care ajută la realizarea scopului organizației. Aceasta a lipsit de la unii membrii. Când se făcea vreo acțiune, ori tăceau, ori spuneau: „Sunt destui! Ce, toate să le fac eu?. Autoliniștirea trebuie să dispară din rândurile noastre și în locul ei să apară autoinițiativa. Numai în felul acesta organizația va putea progresa și să-și realizeze scopul.

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic al Armenilor din România”, dos.3/1949-1952, f.6, 93)

Însemnare marginală: „Se vizează favorabil. Secția artă și cultură, Gherla 3.II.1950. Ref. cultural [indescifrabil]”

„Frontul Armeniei”

Organizație Progresistă-Patriotică
Persoană Juridică
Comitetul Central

București, 25 februarie 1950
Str. Armenească 13
Telefon 3.49.96

Frontul Armeniei, organizația progresistă-patriotică de masă a naționalității conlocuitoare armenă din R.P.R., a luat ființă la 28 ianuarie 1945, ca rezultat al unei conferințe constituante, unde au participat reprezentanții organizațiilor culturale, sportive, precum și reprezentanții comunităților din întreaga țară și reprezentanții diferitelor grupări democratice din provincie și capitală.

La început ca organizație culturală-patriotică, ca rezultat al celui de al 3-lea congres, s-a transformat în organizație progresistă-patriotică. Frontul Armeniei este considerat ca o continuare a vechii organizații pro-sovietice H.O.G. (Asociația pentru Ajutorarea Armeniei Sovietice), care a funcționat deschis din 1928-1939 (când a fost dizolvată).

Ca probleme specifice, organizația și-a fixat:

– Adâncirea legăturilor cu R.S.S. Armenia prin A.O.K.S. (Asociația Armeană pentru Legături Culturale) cu sediul în Erevan – R.S.S. Armenia[1].

– Organizarea de repatrieri.

– Campania de solidarizare cu armenii patrioți-progresiști din lumea întreagă pentru eliberarea teritoriilor armenesti subjugate încă de către regimul reacționar turc.

– Adâncirea legăturilor de prietenie față de poporul muncitor român, celelalte naționalități conlocuitoare din R.P.R. și față de marea familie a popoarelor sovietice.

– Organizarea unei lupte continue împotriva rămășițelor fostului partid naționalist-fascist armean (dașnag).

Organizația noastră are filiale la: București, Constanța, Galați, Brăila, Focșani, Ploiești, Pitești, Craiova, Gherla (Someș), și subfiliale la: Tulcea, Babadag, Cernavodă și Medgidia, legate de filiala Constanța.

La început (1945-1946-1947), atât comitetele filialelor, cât și Comitetul Central, au fost formate din membri luați din toate categoriile sociale, iar astăzi sunt formate din: muncitori, salariați, mici meseriași, liber profesioniști.

Masa cu care se vine în contact este formată în general din muncitori, salariați, din care o bună parte provin din foști mici comercianți care au intrat în câmpul muncii în ultimii ani, mici meseriași (în mare parte cizmari),

liber profesioniști, învățători, studenți și încă un număr – de câteva zeci în toată țara – de comercianți, organizația cuprinzând și femeile armene.

Din perioada 1945-1947, comitetele centrale care s-au succedat au avut în compoziția lor, pe lângă muncitori, salariați, mici meseriași, liber profesioniști, și un procent de 15% la început și 10% mai târziu, în raport cu numărul membrilor C.C., de fabricanți și mari comercianți.

Din august 1948 fost înlăturat și singurul element mare-comerciant care mai exista în C.C., astfel că de la acea dată până în prezent C.C. se compune din:

Harutiun Baboian – Președinte, orig. soc. țărănească săracă, de profesiune fost profesor, în prezent ziarist, membru al P.M.R., vechi activist al H.O.G.-ului.

Agasi Jangocian – Vicepreședinte, orig. soc. mic burgheză, de profesiune fost comerciant, a lichidat comerțul în 1940 sub presiunea legionarilor, trăind până în prezent din veniturile unui imobil, vechi activist al H.O.G.-ului și președinte al C.C. al H.O.G.-ului, în prezent fără de partid.

Zeron Furungian – Vicepreședinte, orig. soc. burgheză, de profesiune doctor-medic, în prezent salariat, fost membru al C.C. al H.O.G.-ului, în prezent nu este înscris în nici un partid.

Dinar Marcarian – Maior M.A.I., secretar general, orig. soc. muncitorească, de profesiune fost contabil, după 23 August 1944 salariat M.A.I., activist H.O.G., înainte de 23 Aug. 1944 membru al U.T.C., după 23 Aug. membru P.C.R. – P.M.R. (în prezent în verificare).

Tacvor Sismanian – Resp. organizatoric, orig. soc. mic burgheză, profesiunea salariat la Min. Comerț. Exterior, membru P.M.R. (în prezent în verificare).

Cricor Pambucgian – Resp. Cadre, orig. soc. burgheză, de profesiune doctor-medic, membru al P.M.R. (în prezent în verificare).

Tichran Minas – Resp. cultural, orig. soc. mic burgheză, de profesiune avocat, membru P.M.R. (în prezent în verificare).

Garabet Aslanian – Resp. secția muncitorească, orig. soc. mic burgheză, profesiunea muncitor țesător calificat (maistru), în prezent resp. cu asigurările sociale în comitetul sindical al întreprinderii Filatura Filcom.

Cricor Kalustian – Casier, orig. soc. muncitorească săracă, profesiunea fost inginer chimist pentru textile, în prezent șef contabil la „Sovromconstrucție”, nu este înscris în nici un partid.

Ervant Sirabonian – Resp. cu protocolul, orig. soc. nu i-o cunoaștem, fiind orfan din timpul masacrelor din Turcia, profesiunea avocat, în prezent nu este înscris în nici un partid.

Tigran Ter Grigorian – Membru supleant, orig. soc. mic burgheză, de profesiune șef protocol la Min. Comerț. Exterior, membru al P.M.R.

Situația comitetelor locale.

Numele Filialei	Nr. membrilor	Membrii P.M.R.	Profesiune					
			fără profes.	muncitori	salariați	mici meser.	lib. profes.	mic. com.
BUCUREȘTI	11	3	1	-	6	3	1	-
CONSTANȚA	5	5	-	-	5	-	-	-
GALAȚI	7	1	1	2	2	2	-	-
BRĂILA	7	2	1	1	2	3	-	-
FOCȘANI	6	1	-	-	3	3	-	-
PLOIEȘTI	7	2	1	-	4	2	-	-
PITEȘTI	4	1	-	-	1	3	-	-
CRAIOVA	6	2	1	-	5	-	-	-
GHERLA	7	3	1	-	5	-	-	1

Pentru îmbunătățirea muncii și pentru a merge în pas cu dezvoltarea politică, economică și socială a R.P.R., pe drumul de construire a socialismului, am făcut în ședință cu responsabilitii organizațiilor naționalităților conlocuitoare următoarele propuneri:

– Transformarea organizației în Comitet Democrat.

– Reorganizarea întregii conduceri în sensul completării comitetelor cu numărul de membri necesar, înlăturarea elementelor care astăzi nu mai corespund din punct de vedere politic și înlocuirea lor cu elemente muncitorești.

În prezent suntem în curs de reorganizare și în așteptarea directivelor Partidului, după care va urma convocarea unei conferințe pe țară, care va aproba transformarea Frontului Armeniei în „Comitetul Armean Democrat”.

Trăiască Partidul Muncitoresc Român

(Arhivele Naționale București, Organizația „Frontul Armeniei”, Fondul 43, dos. 11/1950, f.7-10)

[1] Trebuie adăugate aici și legăturile strânse cu V.O.K.S. (Societatea pentru Relații Culturale cu Țările Străine).

31 feb. 1950

Aniversarea a 32 ani de la nașterea glorioasei Armate Sovietice

Azi se împlinesc 32 de ani de la nașterea Armatei Sovietice, cea mai puternică armată din lume, forța de nebiruit pusă în slujba apărării păcii și libertății popoarelor.

Victoria istorică a Forțelor Armatei Sovietice în Marele Război pentru apărarea Patriei constituie o dovadă practică a forței și vitalității științei militare sovietice.

Încă în anii războiului civil, tovarășul Stalin a pus bazele științei militare sovietice, datorită căruia a devenit o forță invincibilă în slujba întregii omeniri muncitoare.

Armata sovietică este glorioasa eliberatoare a țării noastre, aceea careia îi datorăm libertatea și independența Patriei noastre, posibilitatea de a fi pornit la construirea socialismului.

Iată de ce poporul nostru va purta o veșnică recunoștință eroicei Armate Sovietice și genialului ei conducător I.V. Stalin.

[indescifrabil]

[ANEXĂ]

23 februarie, Ziua Armatei Roșii

La 23 februarie 1950 se împlinesc 32 ani de când a luat ființă Armata Roșie.

Ea a luat ființă în cele mai grele împrejurări. După înființarea sa, la hotare se îngrămădise norul contrarevoluționar care a și pătruns în țară. 14 state capitaliste, intervenționiste veniseră să înăbușe tânăra Republică Sovietică.

Armata Roșie prost echipată, prost instruită, cu muniții puține a bătut armatele statelor intervenționiste, înarmate până la dinți. Fiindcă Armata Roșie știa că acum se decide soarta poporului muncitor, soarta libertății, de aceea cu convingere și cu vitejie a învins adversarele sale.

După atâta războaie Republica Sovietică era distrusă economiceste. Soldații schimbă armele cu uneltele și porniră să-și refacă țara, după planurile cincinale conduse de tov. Lenin și Stalin.

În iunie 1941 U.R.S.S. a fost atacată de trupele fasciste germane. „Mașina de război” germană, în urma unor îndelungate lupte, fu zdrobită de către Armata Roșie.

Armata Roșie a mai eliberat o mulțime de țări, cărora le-a deschis drumul spre construirea socialismului, a ajutat țările distruse de război să se refacă. Datorită vitejiei Ostașului Roșu popoarele din țările eliberate au luat conducerea în mâna lor, apărând interesul numai al clasei muncitoare și distrugând exploatarea clasei muncitoare.

Armata Roșie constituie o forță de neînvinc. Ea este apărătoarea păcii. Datorită Armatei Roșii azi lagărul păcii cuprinde peste 800 milioane oameni al căror glas se aude mai puternic ca tunurile imperialiștilor anglo-americani. „Vrem pace, vrem pace”!!!

Trăiască Armata Roșie invincibilă și apărătoare consecventă a păcii.

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.3/1949-1952, f.8-9)

„Frontul Armeniei”
 Organizație Progresistă-Patriotică
 Persoană Juridică
 Comitetul Central

București, 14 aprilie 1950
 Str. Armenească nr. 9
 Telefon 3.49.96

RAPORT
 ASUPRA GREUTĂȚILOR PE CARE LE ÎNTÂMPINĂM
 ÎN MUNCA NOASTRĂ

1) Ziarul „Frontul Armeniei”, organ al Comitetului Central al Frontului Armeniei.

a) În momentul de față singura publicație în limba armeană este ziarul „Frontul Armeniei” (Haiasdanian Geagad), care apare în șase pagini, săptămânal și cu un tiraj de circa 900 numere, ceea ce este destul de puțin față de cei 11.000 armeni câți se găsesc în prezent în R.P.R. Pentru ca ziarul să apară regulat, organizația trebuie să-i pună la dispoziție circa 80.000 lei pe lună, ceea ce reprezintă jumătate din subvenția lunară pe care o primește organizația.

Ziarul se mai bazează pe abonamente, de altfel apare în atâtea exemplare câți abonați sunt.

Or, problema care se pune este de a se mări tirajul ziarului, până la 2000-2500 de exemplare. Pentru aceasta ar fi necesară o subvenție de circa 150.000 lei pe lună numai pentru ziar, la care, adăugându-se veniturile din abonamente, se acoperă complet cheltuielile pe care le necesită.

b) O altă problemă care se pune în legătură cu ziarul este aceea a literelor (caracterelor) armenesci.

Literele care se folosesc în prezent mai pot fi întrebuințate aproximativ șase-șapte luni, pentru că s-au tocit. S-au făcut o serie de demersuri pentru a se procura litere armenesci din Sofia – R.P. Bulgaria.

În acest sens, organizația noastră a luat contact cu organizația progresistă armeană „Erevan” din Bulgaria, care a găsit toate posibilitățile să ne procure cele 300 kgr. de litere cerute, dar nu s-a putut realiza din diferite motive.

c) Pentru tipărirea ziarului va fi necesar să ni se repartizeze o mică tipografie, pentru a pune capăt transporturilor zațului paginilor de la redacția ziarului nostru până la diferite tipografii.

2) Problema școlii elementare mixte, cu limba de predare armeană.

a) Școala din București trebuie să creeze un internat, deoarece funcționând numai două școli în limba armeană, și anume una la București și alta la

Constanța, mulți copii din provincie și din cartierele îndepărtate ale Bucureștiului ar fi urmat cursurile școlii armene dacă ar fi existat acest internat.

Prin intervențiile făcute de tov. Cziko – consilier la Min. Învățământului – și la tov. Bedó – din secția învățământ de pe lângă Comitetul Provizoriu al Capitalei – s-au efectuat o serie de lucrări. Organizația „Frontul Armeniei” a procurat clădirea, o parte din mobilier etc. În prezent au mai rămas de efectuat câteva lucrări de reparare a instalațiilor de apă, a W.C.-urilor, a unui spălător etc., care în total ar necesita sub 100.000 lei. Lucrările au fost oprite din cauză că Comitetul Provizoriu al Capitalei nu mai are prevedere bugetară.

Ultimele intervenții au fost făcute la tov. Cziko, care și-a luat note, urmând a face intervențiile necesare.

b) În urma intervențiilor făcute, s-a aprobat principial ca să se înființeze o a doua grădiniță de copii, pentru copilașii armeni care locuiesc în cartierul Colentina.

Organizația a pus la dispoziție clădirea și mobilierul necesar, rămânând numai să se facă numirea îngrijitoarei. Pentru aceasta, s-au făcut intervenții atât la tov. Cziko, cât și la Comitetul Provizoriu prin tov. inspectoare școlară Bedó. Chestiunea nu a fost soluționată pentru că – așa cum ni s-a spus din partea Comitetului Provizoriu – nu există prevedere bugetară.

3) Problema ansamblului.

Organizația noastră dispune de două ansambluri mari, fiecare numărând 120-150 membri, formate din: cor, orchestră și echipă de dansuri naționale, unul funcționând în capitală și unul în Constanța.

Până în prezent aceste ansambluri și-au dus cu destulă greutate activitatea.

Peste câteva săptămâni, ambele ansambluri vor pleca în localitățile balneo-climaterice, unde vor organiza concerte, festivaluri, manifestațiuni artistice pentru muncitorii veniți în concediu.

În afară de aceasta, trebuie o serie de materiale cum sunt: costume pentru dansatori, diferite piese pentru instrumentele muzicale, hârtii speciale pentru multiplicarea textelor pe note pentru coriști etc.

Pentru acoperirea tuturor acestor cheltuieli, ar fi necesară o subvenție de circa 150.000 pe lună, pentru ambele ansambluri.

În acest sens s-au făcut intervenții la tov. ministru Ed. Mezincescu, care a aprobat principial, însă probabil că această aprobare nu a fost transmisă până în prezent organelor competente (respective) ale Ministerului Artelor.

4) Problema obținerii cetățeniei.

Se știe că majoritatea populației muncitoare armene din R.P.R. sunt apatrizi și fără nici un fel de cetățenie. Or, chiar în această situație, apatrizii sunt considerați străini.

Pentru dobândirea titlului de cetățean al R.P.R., există legea nr. 162/946, în care majoritatea armenilor nu pot intra, și legea 125/947, care dă multe ușurări, însă se cer acte prea multe și necesită cheltuieli mari, care ating uneori 15.000 lei, iar mulți armeni nu sunt în stare să suporte cheltuieli așa de mari.

Pentru ușurarea acestor situațiuni am făcut intervenții la „Direcțiunea Pașapoartelor și Controlului Străinilor”, apoi la tov. Ludovic Takács – ministrul Naționalităților Conlocuitoare –, cu propunerea ca pentru populația muncitoare armeană care dorește să obțină cetățenia română și posedă adeverințe eliberate de Frontul Armeniei să se facă unele reduceri de taxe și unele ușurări în încheierea formalităților și eliberarea actelor necesare.

Problema este în curs de rezolvare.

Pentru greutățile financiare prin care trece organizația Frontul Armeniei, vom depune un raport separat.

(Arhivele Naționale București, Organizația „Frontul Armeniei”, Fondul 43, dos. 11/1950, f.18-20)

[aprilie 1950]

ANALIZĂ CRITICĂ A LIPSURILOR ȘI GREUTĂȚILOR DIN ACTIVITATEA C.C. AL FRONTULUI ARMENIEI

Analizând situația Organizației Frontului Armeniei am ajuns la concluzia că în executarea sarcinilor ce ne-au fost trasate ne-am lovit de o serie de lipsuri și greutăți, pentru remedierea cărora nu am reușit să ne orientăm suficient și de aceea nu au fost descoperite din timp, sau atunci când au fost sesizate, măsurile luate au fost incomplete. Printre aceste lipsuri și greutăți menționăm:

1. Pe primul plan stă compoziția socială a masei armenice din R.P.R. Or, trebuie să ținem seama de faptul că marea majoritate a armenilor din R.P.R. au venit în țară fiind refugiați din cauza masacrelor organizate de guvernele turcești, între anii 1895–96 și 1915. De origine socială, între aceștia se găseau: țărani săraci, mici meseriași – îndeosebi cizmari – și burghezi.

Din cauza condițiilor economice, politice și sociale pe care le-au găsit în România, cu o mare parte a armenilor s-a produs o restructurare, în sensul că au apucat-o pe drumul comerțului (la început ambulant și apoi stabil) și al meseriei, creându-se astfel o pătură mic burgheză majoritară (raportat la numărul armenilor din România). Aceasta s-a întâmplat din cauză că legile existente în România nu permiteau locuitorilor de altă naționalitate să intre ca muncitori în fabrici sau ca salariați în instituții, astfel că elementele muncitorești propriu-zise erau prea puține la număr, putând cita din acest punct de vedere doar muncitorii de port din Constanța, Galați, Brăila, Giurgiu și muncitorii din diferite fabrici din București și alte orașe, în număr total de 500–600.

Consecințele acestor situațiuni au fost că s-a produs o nouă împărțire pe clase sociale a armenilor, care se prezenta astfel:

Un număr restrâns de muncitori, o pătură majoritară mic-burgheză (meseriași și mici comercianți) și un număr mai restrâns de mari comercianți și fabricanți.

Pe de altă parte, din punct de vedere politic, o parte din populația armeană era grupată în partidele armenesti (care deși nu erau legalizate, totuși erau aprobate de guvernele reacționare și aveau sediile lor proprii), o infimă parte se încadraseră în partidele românești, iar o mare parte se abțineau de la manifestările politice.

Partidele armenesti existente erau: partidul dașnaghist (naționalist anti-sovietic), partidul ramgavar (liberal-democrat), partidul hânceanhist (social-democrat).

Din 1929 a luat ființă organizația de masă pro-sovietică H.O.G. (Comitetul de ajutorare al Armeniei Sovietice) ca o filială a centralei H.O.G. din Erevan (R.S.S. Armeană).

În jurul acestei organizații s-au grupat un număr mare de simpatizanți atât dintre armenii care nu-și manifestau părerile politice, cât și dintre hânceaghiști și ramgavari.

Astfel s-a format un bloc de armeni pro-sovietici care au dus o luptă intensă împotriva dașnagilor, au lămurit masele de armeni în legătură cu realizările din Armenia Sovietică și regimul sovietic în general.

După dizolvarea H.O.G.-ului în 1938, curentul progresist a continuat să existe, iar după 23 august 1944 a căpătat o formă organizatorică, la început sub denumirea Uniunea Patrioților Armeni, iar în ianuarie 1945 s-a înjghebat organizația de mase patriotică-culturală „Frontul Armeniei”.

Originea socială a armenilor; restructurarea (îmburghezirea) a unui mare număr dintre ei a avut influențe negative atât asupra comitetelor Frontului Armeniei, cât și asupra întregii organizații la înființare.

2. Între scopurile pentru care a luat ființă organizația „Frontul Armeniei” în ianuarie 1945 stătea pe primul plan: unirea tuturor armenilor – în afară de dașnaghiști – într-o organizație în scopul de a înlătura încă din fașă orice acțiune a dașnaghiștilor – sarcină care a fost realizată într-o mare măsură.

Pentru aceasta, trebuiau strânse laolaltă tot felul de elemente – fără să se țină seama de originea lor socială –, făcându-se o mobilizare a lor pe baza unor acțiuni cu caracter patriotic, față de R.S.S. Armeană. Astfel au fost organizate două repatrieri, s-au trimis în Armenia Sovietică cantități însemnate de cherestea pentru casele repatriaților de acolo etc, acțiuni care au necesitat strângeri de fonduri mari, întrucât toate cheltuielile de transport al cherestelei, al repatriaților, aprovizionarea cu hrană a repatriaților etc până pe bordul vaporului, au fost acoperite prin acțiunile organizației noastre.

Toate acestea însă au dus la o compoziție eterogenă, neunitară a comitetelor, în sensul că membrii acestor comitete făceau parte din diferitele grupări existente până la 23 august 1944 și din diferite categorii sociale, la început din Comitetul Central făcând parte chiar trei mari industriși.

Scopurile patriotice ale organizației au făcut ca pentru un timp – până în 1948 – să nu se pună în mod deschis problema luptei de clasă, ci în mod treptat au fost promovați membrii de partid și elemente din câmpul muncii în conducerea organizației, în locul elementelor burgheze eliminate.

3. În sânul Comitetului Central al „Frontului Armeniei” au existat o serie de neînțelegeri bazate pe motive personale – între diferiți membri –, fapt care a avut drept urmare lipsa de unitate care trebuia să existe între membri.

La aceasta au contribuit următoarele:

a) Lipsa grupului de partid al membrilor de partid din Comitetul Central al organizației.

În acest sens, tov. Baboian a cerut lămuriri de la tov. Miron Constantinescu, primind directiva că nu se poate crea o organizație de bază în sânul Frontului Armeniei, dar se poate să se constituie un grup al membrilor de partid în scopul coordonării muncii în organizație, și pentru aceasta tov. Drăghici, secretarul organizației P.M.R. de București, va primi directive.

Pe de altă parte tov. Marcarian, neștiind directiva trasată de Comitetul Central al Partidului, a luat legătura cu Organizația de București pentru constituirea unei organizații de bază în Frontul Armeniei, fapt care nu s-a permis.

Organizația P.M.R. București a desemnat ca instructor pe tov. Lambi, care a avut o singură întrevvedere de câteva minute cu tovarășii Baboian și Marcarian, promițând că va păstra mai departe legăturile, ceea ce nu a făcut, deși a fost căutat de trei-patru ori de către tovarășii Baboian și Marcarian.

b) Atmosfera de neîncredere reciprocă între membrii de Partid din Comitetul Central – Frontul Armeniei, din cauză că au lipsit relațiunile tovrășești, sinceritatea și colaborarea democratică.

La aceasta a contribuit pe de o parte atitudinea și metodele de lucru ale tov. Baboian, iar pe de altă parte lipsurile și greșelile celorlalți tovarăși.

Astfel, în sânul Comitetului Central al organizației, tov. Baboian a folosit în unele cazuri o metodă de comandă, iar în altele a acționat de unul singur (intervenții pentru numirea unor învățători la școală).

La începutul activității comitetului nostru, tov. Baboian a pornit cu încredere, însă treptat și-a pierdut această încredere în tovarășii Marcarian, Sismanian, Panbuccian și Ter Gregorian, înjghebându-se astfel în jurul său un grup de elemente fără de partid.

Tov. Baboian, mai ales de la mutarea sediului Comitetului Central al Frontului Armeniei în clădirea alăturată, nu a mai luat parte la ședințele comitetului local București și ale secțiilor, pe de o parte din cauza sarcinilor pe care le avea, iar pe de altă parte fiind dezgustat de bârfelile foștilor săi colaboratori din trecut.

În câteva cazuri, tov. Baboian a alunecat pe panta răfuielilor personale cu anumiți tovarăși din C.C. al Fr. Arm., din comitetul filialei București și din comitetul filialei Constanța, fapt care a dus în unele cazuri la relații netovărășești între comitetele menționate și Comitetul Central.

Tov. Baboian a promovat și susținut în comitete elemente servile, iar în unele situațiuni a avut atitudine de gătuire a criticei.

Tov. Baboian respinge ca neîntemeiate punctele ce îi sunt atribuite de către ceilalți tovarăși, cu privire la răfuielile personale, la promovarea unor elemente servile și la gătuirea criticei.

Față de această situație, tovarășii Marcarian, Sismanian, Panbuccian și Ter Gregorian nu au avut curajul și nu au găsit metodele juste de a arăta în

mod deschis și tovărășește în fața tov. Baboian metodele sale de lucru nepartinice.

Tovarășii Ter Gregorian, Sismanian și Panbuccian nu au avut atitudinea justă de a aduce la cunoștința tov. Baboian anumite zvonuri fondate sau nefondate care circulau între membrii organizației, iar tov. Marcarian a făcut aceasta într-o măsură insuficientă.

Tov. Tigran Ter Gregorian nu a căutat și nu a cerut sprijinul tov. Baboian în muncă, presupunând dinainte rea voință din partea acestuia, și a neglijat să ceară acest sprijin și tov. Marcarian.

Tov. Marcarian nu a reușit să cuprindă în întregime munca organizației. De asemenea, nu a avut suficiente legături cu tov. Baboian, pe de o parte din cauza sarcinilor administrative (în M.A.I.), iar pe de altă parte din lipsă de încredere față de tov. Baboian.

Această situație din sânul conducerii Frontului Armeniei dovedește existența unei puternice influențe mic-burgheze, iar membrii de partid din sânul Comitetului Central nu au reușit să înlăture această influență mic-burgheză.

La aceasta a contribuit într-o mare măsură și faptul că membrii de partid și în special tovarășii Baboian și Marcarian nu s-au adresat din timp Partidului, crezând că este de ajuns să raporteze toate acestea altui for.

4. Legăturile dintre Comitetul Central și Comitetele locale ale filialelor s-au bazat în special pe schimbul de corespondență și trimiteri de circulare, vizitarea filialelor de către delegații Comitetului Central făcându-se destul de rar, în limita bugetului de către membrii Comitetului Central, în zi de sărbătoare când erau liberi. Aceasta a pus Comitetele locale în situația de a nu putea respecta unele dispozițiuni transmise de Comitetul Central, fie din lipsa lor de orientare, fie din delăsare.

5. Lipsa de activiști salariați pentru organizație, atât la Comitetul Central, cât și la Comitetele Locale București și Constanța, unde există filialele cele mai mari.

Astfel, în toată această perioadă numărul activiștilor a fost extrem de restrâns: Comitetul Central avea doi activiști, și anume tov. Baboian, care depunea o muncă deosebită pentru organul Comitetului Central, și tov. Vahe Papazian – secretar tehnic -, în a cărui sarcină cădeau executarea lucrărilor curente.

Întrucât sarcinile în totalitatea lor nu puteau fi rezolvate numai de acești activiști, ceilalți membri ai Comitetului erau puși în situația de a lua și efectua diferite lucrări acasă, în afara orelor prestate de fiecare din ei în câmpul muncii.

PROPUNERI

Pentru remedierea lipsurilor arătate, propunem următoarele:

a) Constituirea grupului membrilor de Partid din cadrul Comitetului Central, fapt care a și fost realizat și pus în aplicare din ziua de 6 martie a.c. (grup care să coordoneze activitatea Comitetului Central Democrat).

b) Sarcina luată de toți tovarășii a fost aplicarea unei munci colective ca un bloc monolit, și ca primă măsură s-a hotărât ținerea unor ședințe premergătoare ședințelor Comitetului Central al Frontului Armeniei, cu cel puțin 24 ore înainte. De asemenea, dacă în cursul vreunei ședințe vor apare chestiuni asupra cărora s-ar putea întâmpla ca părerile să fie diferite, atunci problema va fi amânată imediat și discutată în colectiv și apoi readusă în sânul ședinței Comitetului Central al Frontului Armeniei.

c) Transformarea organizației în Comitet Democrat Armean. Aceasta va aduce atât o rezolvare a tuturor lipsurilor arătate, cât ne va da posibilitatea de a face în rândurile populației muncitoare armenesti prelucrări tehnice pentru apropierea de poporul muncitor român și celelalte naționalități conlocuitoare, în lupta de construire a socialismului. Se va da posibilitatea populației muncitoare armenesti de a se îndruma și încadra către organizațiile de masă, syndicate, U.F.D.R., U.T.M. etc.

Populația armeană muncitoare va avea legături cu Comitetul Democrat Armean în vederea realizării sarcinilor trasate de Partid, la care se adaugă problemele specifice armenesti.

În același timp, anumite categorii ale naționalității armenesti (mici meseriași, mici comercianți, fără calificare profesională etc.) vor fi prelucrați și îndrumați către câmpul muncii, desfășurându-se astfel munca de restructurare a lor, din punct de vedere al activității profesionale.

d) Mărirea numărului activiștilor salariați ai organizației, astfel:

– Pentru Comitetul Central, care va avea și atribuțiunile Comitetului Local al filialei București, propunem un număr de 3 activiști.

– Pentru Constanța un activist permanent.

În felul acesta se vor asigura legături permanente și planificate între Comitetul Central și Comitetele Locale.

În plus se vor crea o serie de activiști nesalariați pe lângă fiecare comitet, din elemente verificate, conștiente, care să depună muncă în afară de orele prestate în câmpul muncii.

e) Pentru activitatea viitoare, ne propunem un plan de muncă, ce îl anexăm la prezentul raport, la a cărui realizare vom trece imediat ce acest plan de muncă va fi supus aprobării Partidului.

f) Pentru o bună desfășurare a activității pe care ne-am propus-o considerăm că subvenția de lei 160.000 pe lună, pe care o avem, va fi insuficientă. Aceasta avându-se în vedere mai ales și faptul că din momentul transformării organizației în Comitet Democrat vom fi lipsiți de cotizațiile membrilor actuali.

(Arhivele Naționale București, Organizația „Frontul Armeniei”, Fondul 43, dos. 11/1950, f.29-34)

**Angajamente
în cinstea zilei de 1 Mai 1950**

- 1) Vom duce muncă de lămurire pentru însemnătatea zilei de 1 Mai.
- 2) Vom împodobi și pavoaza sediul organizației noastre cu lozinci.
- 3) Vom afișa un articol festiv la ziarul de perete.
- 4) Vom participa în număr cât mai mare la adunarea ce se va ține la 30 aprilie a.c. în sala Ateneului.
- 5) Vom participa în număr cât mai mare la mitingul de la 1 Mai.
- 6) Vom difuza un număr de 100 de bucăți ale ziarului „Scânteia”, numărul festiv de 1 Mai.
- 7) Vom difuza 30 de bucăți insigne de 1 mai.

Gherla, 20 aprilie 1950

Președinte
[indescifrabil]

Secretar
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic al Armenilor din România”, dos.3/1949-1952, f.14)

Gherla, 6 mai 1950

„FRONTUL ARMENIEI”
Organizație Progresistă–Patriotică
No.58

Către Comitetul Central al Frontului Armeniei
București

Vă facem cunoscut că am delegat din partea noastră pe tov. Miran Iazigian, pentru a lua parte la Congresul „Frontului Armeniei”, care se va ține duminică 7 mai la București^[1].

Luptăm pentru Pace

Președinte
[indescifrabil]

Secretar
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.2/1950-1952, f.2)

[1] În cadrul acestui congres s-a decis transformarea Frontului Armeniei într-un Comitet Democratic al Populației Armene din R.P.R.

Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român București

Delegații Populației Muncitoare Armene din R.P.R., întruniți azi 7 mai 1950 în cea de-a 4-a Conferință, vă transmit cele mai sincere sentimente de recunoștință pentru grija adâncă ce ne-a purtat-o Partidul, îndrumându-ne zi cu zi în îndeplinirea sarcinilor ce ne-au stat în față.

Totodată, ne permitem să vă aducem la cunoștință hotărârea Conferinței de a transforma organizația de masă „Frontul Armeniei” în „Comitetul Democrat al Populației Armene din R.P.R.”

Folosind drepturile și libertățile depline ce ni s-au acordat prin aplicarea rezoluției Partidului cu privire la rezolvarea chestiunii naționale în R.P.R., Conferința vă asigură că noul organ ales – aplicând cu totul linia Partidului – va îndruma populația muncitoare armeană în spiritul dragostei sincere față de toți oamenii muncii din R.P.R., în spiritul devotamentului adânc față de R.P.R., U.R.S.S. și R.S.S. Armeană, va îndruma populația armeană către muncile productive, pentru a contribui efectiv la realizarea planului de stat, va îndruma populația armeană din R.P.R. în spiritul solidarității de nezdruccinat cu lupta oamenilor muncii din lumea întreagă pentru instaurarea unei păci trainice, luptă condusă de Marele Stalin.

Trăiască Partidul Muncitoresc Român

În numele Conferinței
Doctor Grigor Pambucian^[1]

(Arhivele Naționale București, Organizația „Frontul Armeniei”, Fondul 43, dos. 11/1950, f.42)

[1] Mesaje asemănătoare au fost trimise lui Sahak Karapetian, președinte al Sovietului Miniștrilor al R.S.S. Armenia, și lui Petru Groza, președintele Consiliului de Miniștri din România (*Arhivele Naționale București, Organizația „Frontul Armeniei”, Fondul 43, dos. 11/1950, f.40-41*)

**Comitetul Democrat Armean
Județean Someș, Gherla**

Proces-Verbal

Astăzi 11 iunie 1950

A. Cuvântul de deschidere a fost ținut de tov. Miran Iazigian, care arată importanța transformării vechiului Front al Armeniei în Comitetul Democrat al Populației Armene din R.P.R. Necesitatea acestei transformări s-a simțit din cauza noilor condiții create în țara noastră și deoarece vechea organizație funcționa într-un cadru restrâns a fost necesară această transformare.

B. Se formează prezidiul activ din următorii: tov. Ervant Kozanlian, Maruțiun Martian și Miran Iazigian.

C. Se propune următorul prezidiu de onoare:

Generalissimul I.V. Stalin, prietenul poporului nostru și educatorul clasei muncitoare din lumea întregă.

Comitetul Central al P.M.R. în frunte cu tov. G. Gheorghiu Dej.

Tov. Grigor Haruțiunian, secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist (b.) al Armeniei Sovietice.

Tov. Matak Babian, președintele Republicii Armene.

Tov. Sahac Garabedian, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Armene.

Pe ordinea de zi figurează:

1) Raportul vechiului Comitet ținut de tov. Martaian în limba armeană și tov. A. Florian în limba maghiară. Tovarășii arată în mod critic și autocritic realizările și lipsurile vechiului Comitet.

2) Raportul tov. Miran Iazigian asupra conferinței ținute la București în ziua de 7 mai a.c., data la care s-a transformat Frontul Armeniei în Comitetul Democrat Armean. Tov. Iazigian arată atmosfera sărbătorească în care a decurs acea conferință, arată necesitatea precum și motivele care au necesitat această transformare, sarcinile și țelurile noii organizații.

3) La discuții s-au înscris tov. Lászloffy și Ajan.

Tov. Laszloffy arată că vechiul Comitet a depus o activitate rodnică și că raportul prezentat corespunde realității, așa că nu se simte nevoia întregirii acestuia cu noi discuții.

Tov. Ajan cere să se stabilească denumirea justă a cuvântului Comitet în limba maghiară. În urma discuțiilor se stabilește ca cuvântul Comitet să

rămână și să se zică și în limba maghiară tot Comitet, și nu *Bizottság*, așa cum cereau unii – deoarece expresia de Comitet este cea potrivită.

S-a mai înscris la cuvânt tov. Florian A., care și-a luat angajamentul să sprijine noua organizație, depunând toate eforturile pentru îndeplinirea planului de stat și luptând pentru pace.

4) Se propune și se alege noul Comitet format din:

Ervant Kozanlian

Ana Demirgian

Florian Anton

Haruțiun Martaian și

Haig Iazigian

5) Se fixează sarcini pentru membrii noului Comitet, după cum urmează: tov. Ervant Kozanlian secretar, tov. Haig Iazigian secretar adjunct și responsabil de cadre, Ana Demirgian resp. cultural, Anton Florian resp. organizatoric și H. Martaian resp. administrativ financiar.

6) Diverse

Tov. Miran Iazigian exprimă mulțumiri pentru activitatea depusă de unii membri, activitatea din trecut și până în prezent, citează pe următorii tovarăși: Armenag Kozanlian, Fejerdi Stefan, Haigazuhi Kozanlian și Elmone Martaian.

Tov. Martaian, în limba armeană, și tov. Kozanlian, în limba maghiară, expun sarcinile ce stau în fața noii organizații.

Cuvântul delegatului Comitetului Central din București.

Tov. Hrant Hagopian, delegatul Comitetului Central al Comitetului Democrat Armean din R.P.R., salută Comitetul și apoi arată importanța evenimentelor zilei prin care vechea organizație se transformă în Comitetul Democrat Armean din R.P.R., Județeană Someș cu sediul în Gherla, arată sarcinile ce-i revin, insistând asupra faptului că organizația trebuie să fie o forță activă în lupta pentru făurirea socialismului în R.P.R. și în lupta pentru îndeplinirea și depășirea planului de stat și pentru păstrarea păcii, pentru sfărâmarea planurilor criminale ale ațâțătorilor la un nou război.

De asemenea, arată că preocuparea de frunte a noii organizații trebuie să fie ridicarea nivelului politic al populației armenice și adâncirea prieteniei cu marea noastră vecină U.R.S.S. și Armenia Sovietică, precum strângerea legăturilor cu naționalitățile conlocuitoare.

Încheie prin urări sincere și spor la muncă.

În încheiere, tov. Miran Iazigian citește telegrama adresată Comitetului Central al Comitetului Democrat Armean din R.P.R.

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.2/1950-1952, f.1)

COMITETUL DEMOCRAT ARMEAN Organizația populației muncitoare din R.P.R.

Noua organizație a populației armenice din R.P.R. a luat ființă prin transformarea fostei organizații „Frontul Armeniei”, deoarece acesta nu mai corespundea situației prezente.

Prin noua organizație s-a dat posibilitatea maselor largi ale populației muncitoare armenice de-a lua parte efectivă la marea operă de transformare a țării noastre.

Ca puncte principale de program și-a fixat:

Îndrumarea populației armenice spre munci productive și oferind posibilitatea păturii mici burgheze de a se încadra în astfel de munci.

Păstrarea și dezvoltarea culturii poporului armean.

Noua organizație și-a luat angajamentul de a lărgi și dezvolta relațiile cu marea noastră vecină U.R.S.S. și Armenia Sovietică.

Cunoașterea și popularizarea Armeniei Sovietice.

Pentru educarea maselor și-a luat angajamentul de a educa populația în spiritul învățăturilor marxist-leniniste.

Va depune tot efortul pentru ca prin munca de lămurire să contribuie la îndeplinirea și depășirea planului de stat.

Pentru întărirea păcii și-a luat angajamentul de a lupta din puteri și prin toate mijloacele pentru demascarea ațâțătorilor la un nou război.

Din cele de mai sus se poate vedea că organizația noastră are o serie de sarcini foarte frumoase. Dată fiind conștiința politică a națiunii conlocuitoare, noua noastră organizație va fi demnă de încrederea acordată și va îndeplini cu succes sarcinile ce-i stau în față.

Gherla, 20 iunie 1950

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic al Armenilor din România”, dos.3/1949-1952, f.22)

**Comitetul Democrat Armean
Gherla, județul Someș**

Proces Verbal

Astăzi, 29 iunie 1950, ședința plenară a Comitetului Democrat Armean din Gherla s-a ținut cu următoarea ordine de zi:

1) Prelucrarea amănunțită a programului de sarcini al Comitetului Democrat Armean din R.P.R.

2) Întrebări și răspunsuri la subiectul de mai sus.

3) Comunicări în legătură cu colectivele de muncă.

Prelucrarea punctului 1 este făcută de tov. secretar E. Kozanlian, care arată amănunțit programul și sarcinile noii organizații.

La punctul 2 se înscriu tov. Ajan Ioachim, Florian Anton.

Tov. Ajan cere lămuriri mai detaliate în legătură cu planul de stat. Lămuririle i se acordă de către tov. secretar E. Kozanlian. Tov. Florian dezvoltă subiectul: cine poate fi membru al organizației noastre.

Punctul 3 este dezvoltat de E. Kozanlian, care comunică numele tovarășilor din cele 3 colective de muncă: organizatoric, cultural și administrativ. Arată îndatoririle și sarcinile tovarășilor din colectiv.

Ca încheiere se cere tovarășilor să se prezinte cu articole la ziarul de perete. Tovarășii Osztian Maria, Martaian Haruțiun și Demirgian Ana își iau angajamentul ca până la data de 7 iulie să pregătească și să publice articole cu subiecte actuale la ziarul de perete.

Secretar, resp. organizatoric
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.2/1950-1952, f.3)

COMITETUL DEMOCRAT ARMEAN AL POP. DIN R.P.R.

Gherla, jud. Someș

Plan de muncă

Pe luna iulie 1950

Organizatorice:

Ședințele Comitetului:

În luna iulie Comitetul va ține 2 ședințe în zilele de 2 și 16 iulie 1950.

– Se vor organiza două conferințe în zilele de 15 și 29 iulie 1950. Sunt răspunzători tov. Demirgian Ana și Florian Anton.

La conferința din ziua de 15 iulie se va prelucra „Codul muncii”.

La conferința din 29 iulie se va prelucra „Marxism în lingvistică”.

– Se va confecționa firma organizației, care va purta noua denumire: „Comitetul Democrat Armean al populației armenilor din R.P.R. Gherla”.

– Se va forma un grup de agitatori din [2] persoane cel puțin.

– Pentru buna funcționare a bibliotecii se va alege un bibliotecar, care va purta grijă de buna conservare, precum și evidența și difuzarea materialului de bibliotecă.

– Se va studia posibilitatea formării unui curs de politică curentă pentru luna viitoare.

– Se va efectua strângerea carnetelor vechi ale fostei organizații „Frontul Armenilor”. Aceasta va fi executată de tov. Harașiu Martaian.

Gherla, la 1 iulie 1950

Secretar

[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democrat al Armenilor din România”, dos.3/1949-1952, f.23)

**Comitetul Democrat Armean
Gherla, județul Someș**

Proces-Verbal

Dresat în ședința Comitetului Armean din Gherla, ținută în ziua de 13 iulie 1950.

Ordinea de zi:

- 1) Prelucrarea Codului Muncii
- 2) Întrebări și răspunsuri la subiectul de la punctul 1
- 3) Diverse

Tov. E. Kozanlian, prelucrând Codul Muncii, arată caracterul profund democratic al primei legislații muncitorești din țara noastră. Analizează capitolele și articolele de lege insistând asupra drepturilor și îndatoririlor salariaților.

La punctul 2 se înscriu la cuvânt tov. Ajan Ioachim și Horenian Oh. Tov. Ajan Ioachim completează arătând marea importanță a Codului Muncii. Cu privire la normele de producție și munca în acord arată că aceasta trebuie să fie în concordanță cu calitatea. Tov. Horenian cere relații asupra orelor suplimentare. Răspunsul este dat de tov. Kozanlian E., care arată că orele suplimentare trebuie înlăturate, deoarece dăunează sănătății muncitorimii și urcă prețul de cost și condițiile de trai ale clasei muncitoare.

Ca încheiere se citesc articolele la ziarul de perete scrise de tov. Osztian Maria și Demirgian Ana, „Campania secerișului”.

Drept pentru care s-a dresat prezentul proces-verbal.

Secretar, resp. organizatoric
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.2/1950-1952, f.3)

**Comitetul Democratic Armean
Gherla, județul Someș**

Proces-Verbal

Dresat astăzi 16 iulie 1950 în ședința Comitetului organizației Comitetul Democrat Armean din Gherla. Prezenți tovarășii: Ervant Kozanlian, Haig Iazigian, Florian Anton și Haruțiu Martaian.

Ordinea de zi:

- 1) Desemnarea unui activist.
- 2) Întocmirea unui plan de muncă pe trei luni, iulie-septembrie.
- 3) Diverse.

a) Luând în dezbateră chestiunea desemnării unui activist al organizației conform instrucțiunilor Comitetului Central (prin scrisoarea no.69 din 6 iulie a.c.), tov. secretar face cunoscut că s-a consultat în această privință și cu Partidul și s-a ajuns la concluzia că organizația noastră nu poate desemna o persoană care să corespundă cerințelor și condițiilor Comitetului Central. Ca atare propune a se răspunde în acest sens, cerând totodată Comitetului Central să facă tot posibilul și să trimită un activist din București.

b) S-a întocmit un plan de muncă pe trei luni, iulie-septembrie, în conformitate cu instrucțiunile Centralei din scrisoarea no.70. În acest plan de muncă s-au prevăzut un număr de 6 conferințe având ca subiect: Codul Muncii, Marxism în lingvistică, Agresiunea Imperialistă din Coreea, Întărirea lagărului păcii, Comemorarea de personalități marcante armene și Constituirea de noi gospodării agricole în țară.

c) La diverse s-a luat în discuție modul de întrebuințare a subvenției Comitetului Central. S-a hotărât să se angajeze un om de serviciu în persoana tovarășului Fejérđi Ștefan, care va deveni salariat cu Lei 1.500 (unamiecincisute lei lunar). De asemenea, s-a hotărât cumpărarea urgentă de cărți în limbile maghiară și română pentru îmbogățirea bibliotecii, precum și efectuarea de alte plăți mai mărunte și cumpărarea de diverse materiale.

Drept pentru care s-a dresat prezentul proces verbal.

D.C.M.S.

Comitetul
[indescifrabil]

Secretar
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.2/1950-1952, f.4)

**COMITETUL DEMOCRAT AL POPULAȚIEI ARMENE DIN R.P.R.
COMITETUL CENTRAL**

No.91

București, 19 iulie 1950

Strada Armenească, 13

Telefon 3.49.96

Resp. Organizatoric
Adm.-Financiar

Către Comitetul Democrat Armean
Gherla

Se aduce la cunoștința tuturor tovarășilor din Comitetele regionale sau locale beneficiare de fonduri că, pentru a păstra o strictă disciplină financiară, se vor face înregistrări în registrul de casă pentru toate sumele primite de la noi drept subvenții.

Iar ieșirile vor fi înregistrate pe baza actelor justificative de cheltuieli după natura de cheltuieli, astfel: salarii, impozite, deplasări, imprimate și rechizite, chirii, iluminat, încălzit etc.

Operațiunile astfel efectuate, ne veți înainta la fiecare 5 ale lunii următoare o balanță de verificare însoțită de un raport de activitate.

Veți face economiile cele mai severe cunoscând că eventuale cheltuieli nejustificate sau neeconomice efectuate vor fi imputate celor care le-au efectuat.

Veți ține o evidență a inventarului existent, dând în sarcina unui tovarăș buna lor gospodărire.

Ne veți trimite necesarul de lemne pentru iarna anului 1950-1951.

K. Sagatelian

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1949, f.268)

**Către Comitetul Democrat Armean
Comitetul Central
București**

20 iulie [1950]

Confirmăm scrisoarea dvs. no. 70 din 6 iulie a.c. În legătură cu această vă comunicăm următoarele: În problema desemnării unui activist pentru organizația noastră, după ce am studiat toate posibilitățile noastre de comun acord cu organizația locală de partid, am ajuns la concluzia că nu suntem în măsură să desemnăm o persoană care să îndeplinească condițiile cerute pentru a putea fi desemnată, prin urmare vă propunem să trimiteți dvs. un activist, deoarece ne-ar fi de un real folos. Acestuia noi am fi în măsură să îi acordăm o sumă de până la 2000 lei din subvenția trimisă de dvs. Deci, ar urma să fie salariat cu 7000 (5000 + 2000), natural dacă găsiți de bine.

În așteptarea soluției dvs.

Trăiască lupta pentru Pace

Secretar
[indescifrabil]

P.S.: Confirmăm primirea sumei de Lei 10.000, reprezentând subvenția pe luna iulie 1950.

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1949, f.279)

Az imperialisták uszítására június 25-én megindították gyalázatos támadásukat a demokratikus Koreai Népköztársaság ellen. Egy hónapja már, H.O.G.y a nép igaz ügyéért harcol. A demokratikus hadsereg hatalmas területeken nyomul előre. A koreai nép nem tűri az amerikai beavatkozást.

A világ békeszerető népeivel mi is tiltakozunk a koreai háború ellen!

Békét akarunk és nem a békés városok lakói ellen intézett orv támadásokat, anyák, gyermekek legyilkolását!

Mi is bízunk a demokratikus román hadseregben, ami a békét szolgálja és harcol a békéért, eltökélt szándékkal a nagy Sztálin győzelmes vezetése alatt.

Gherla, 1950 VII. 27.

Tarisnyás Ödön

[Traducere]

La instigarea imperialiștilor, în data de 25 iunie au pornit atacul lor mișelesc împotriva Republicii Democratice Coreene^[1]. Aceasta luptă deja de o lună pentru cauza dreaptă a poporului. Armata democratică înaintează pe teritorii uriașe. Poporul coreean nu suferă intervenția americană.

Împreună cu celelalte popoare iubitoare de pace, și noi protestăm împotriva războiului din Coreea!

Dorim pace și nu atacuri mișești împotriva locuitorilor pașnici ai orașelor și uciderea mamelor împreună cu copiii lor!

Și noi ne punem încrederea în armata democratică română, care servește păcii și luptă pentru pace cu atitudine fermă, sub conducerea victorioasă a marelui Stalin!

Gherla, 27 VII 1950

Ödön Tarisnyás

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.3/1949-1952, f.27)

[1] Instigată de Stalin, Coreea de Nord – sub conducerea lui Kim Ir Sen – a încercat să unifice pe cale armată întreaga Peninsulă. În baza unei rezoluții O.N.U., aliații occidentali, sub comanda generalului american Douglas MacArthur, au intervenit pentru a stopa agresiunea. Ulterior lucrurile se vor complica prin intervenția Chinei, în cele din urmă încheindu-se armistițiul de la Pam-Mun-Jom.

**Comitetul Democrat Armean
Gherla**

Proces-Verbal

Dresat în ședința din ziua de 10 august 1950

Ordinea de zi:

- 1) Conferința tov. Fejérđi Stefan, intitulată „Agresiunea Imperialistă în Coreea”.
- 2) Întrebări, răspunsuri.
- 3) Pregătiri pentru 23 August.
- 4) Diverse.

În conferință, tov. Fejérđi Stefan începe prin arătarea motivelor care au determinat agresiunea imperialiștilor în Coreea și arată succesele poporului coreean în lupta sa pentru unificarea țării. Accentuează arătând sprijinul maselor muncitoare din lumea întregă pentru cauza poporului coreean.

În încheiere se arată situația militară prezentă a operațiunilor din Coreea, arătându-se că teritoriul ocupat de inamic reprezintă un teritoriu foarte redus și a cărui eliberare este în curs.

Cu completări vin tov. Erv. Kozanlian și Ajan Ioachim, care arată justețea cauzei poporului coreean. Tov. Erv. Kozanlian arată importanța marilor întruniri ce se fac în țară și care înfierează agresiunea imperialiștilor.

În vederea ornamentărilor ce se vor face pentru ziua de 23 August se formează un colectiv din tov. Fejérđi Stefan și Polyák Dominic, care vor lucra sub conducerea tov. secretar adjunct Haig Iazigian, având ca sarcină împodobirea și ornamentarea atât în exterior, cât și în interior a sediului organizației.

La diverse se înscrie tov. Florian Anton, care arată marile sarcini ale comitetelor de pace, descrie alegerea delegaților pentru conferința Comitetelor de Pace ce se va ține în septembrie la București. Arată importanța acestui congres și, ca încheiere, descrie felul în care putem să contribuim în modul cel mai activ pentru împiedicarea manevrelor imperialiste.

Secretar
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.2/1950-1952, f.5)

**COMITETUL DEMOCRAT AL POPULAȚIEI ARMENE DIN R.P.R.
COMITETUL CENTRAL**

No.227

București, 10 august 1950
Strada Armenească, 13
Telefon 3.49.96

Comitetul Democrat Armean
Gherla

Vă facem cunoscut că astăzi am expediat pe adresa dvs., prin mandat poștal, suma de lei 10.000 (zece mii), reprezentând subvenția pe luna august a.c.

Confirmați primirea sumei.

Vă atragem atențiunea că pe viitor, dacă nu ne veți trimite bilanțul de verificare și soldul casei la timp, nu veți primi subvenția pe luna respectivă.

Luptăm pentru Pace!

Secretar
D. Marcarian

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.1/1949, f.267)

PLAN DE LUCRU**Pentru dobândirea cetățeniei române a armenilor**

Conf. D.L. 125/949

1. Anunț în ziarul organizației că C.D.A., spre a veni în ajutorul armenilor din R.P.R. pentru obținerea cetățeniei române conf. C.L. 125/949, a înființat un colectiv juridic la sediul organizației, care va funcționa zilnic între orele 7-8 p.m. Îndemn ca cei interesați să se adreseze de urgență.
2. Se vor da consultații, se va ține evidența consultațiilor și solicitanților cetățeniei române.
3. Solicitanții vor fi îndrumați pentru procurarea de acte și se vor redacta cererile pentru obținerea lor.
4. Se vor redacta și autentifica în asistența unui avocat la Notariatul de Stat declarațiile de renunțare și declarațiile apatrizilor, cerute de lege.
5. Se va forma dosarul individual al fiecărui solicitant, se vor redacta cererile de naturalizare, se vor introduce și se va urmări soluționarea lor.

București, 18 aug. 1950

Av. Tichran Minas
Av. E. Sirabionian
Av. B. Garabetian

(Arhivele Naționale București, Organizația „Frontul Armeniei”, Fondul 43, dos.11/1950, f.120)

**Comitetul Democrat Armean din R.P.R.
Gherla-Someș**

Proces-Verbal

Dresat astăzi 20 august 1950 în ședința plenară

Ordinea de zi:

A șasea aniversare a zilei de 23 August 1944.

Conferința a fost ținută de tov. E. Kozanlian și pregătită de tov. Demirgian Ana, prelucrarea în limba maghiară s-a făcut tot de tov. E. Kozanlian.

Pentru a se putea arăta însemnătatea zilei de 23 August s-au trecut în revistă evenimentele succesive care au determinat actul de la 23 August. S-a arătat rolul hotărâtor jucat de P.C.R., care este autorul acestui act. S-a făcut o descriere a situației care a urmat prin alungarea de la cârma țării a guvernării moșierești, vechii cârdași ai lui Antonescu. Consolidarea regimului a fost posibilă prin alungarea regelui și proclamarea republicii. Iar după făurirea republicii pășim pe drumul socialismului prin noi și noi înfăptuiri. Această luptă a noastră este strâns legată de activitatea de a se demasca ațâțătorii la un nou război și de a duce o luptă activă pentru menținerea păcii în fruntea căreia se află Măreața Uniune Sovietică.

Iar dacă astăzi suntem liberi, această libertate o datorăm invincibilei Armate Sovietice, eliberatoarea noastră, și genialului său conducător și marele prieten al poporului nostru, Iosif Visarionovici Stalin.

Conferința și comemorarea au luat sfârșit cu aclamații furtunoase.

Secretar,
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.2/1950-1952, f.6)

Comitetul Democrat Armean

Gherla

Proces-Verbal

Dresat astăzi 7 septembrie 1950

În ședința plenară a Comitetului Democrat Armean din Gherla cu următoarea ordine de zi:

- 1) Conferința tov. director Konya Zoltán, intitulată „Lupta pentru pace și lupta poporului coreean”.
- 2) Întrebări și răspunsuri.
- 3) Diverse.

În conferința sa, tovarășul director Konya Zoltán a arătat importanța luptei pentru pace dusă de popoarele democratice atât în țările noastre, cât și în țările capitaliste. A insistat asupra faptului că această luptă trebuie dusă în mod organizat. Prin îndeplinirea planului și prin îndeplinirea sarcinilor ce ni se trasează vom fi în măsură să contribuim în mod eficace la întărirea luptei și întărirea lagărului democrat. Vigilența este arma clasei muncitoare. Prin demascarea dușmanilor noștri vom contribui de asemenea la lupta pentru pace. Lupta pentru pace este azi mai importantă ca oricând, deoarece imperialiștii anglo-americani doresc subjugarea eroicului popor coreean. Aceștia nu se dau la o parte de la nici o barbarie, dovadă modul banditesc de bombardare a populației coreene civile pașnice.

Conferința a fost întregită de tov. E. Kozanlian, care a arătat că Apelul de la Stockholm este semnat până acum deja de 490 milioane oameni, de asemenea a vorbit despre greva muncitorilor și docherilor din statele capitaliste, care se împotrivesc guvernelor lor care vreau să-i târască într-un nou război, refuzând să descarce armamentele americane.

La întrebări și răspunsuri se înscriu tov. dr. Laszloffy, B. Kurusian, Florian Anton și Ajan Ioachim.

Tov. Laszloffy întreabă ce înseamnă cuvântul „partizanii păcii”. Explicația detaliată este dată de tov. Konya și E. Kozanlian. Tov. B. Kurusian întreabă dacă capitaliștii iau măsuri de represiune contra partizanilor păcii, se referă la greva docherilor. Îi răspunde tov. E. Kozanlian, care arată că acolo unde mulțimea a știut să se împotrivească în mod organizat, capitaliștii nu sunt în măsură să lovească în muncitorime.

Tov. Florian cere să i se spună cum trebuie și putem să luptăm în mod individual pentru apărarea păcii. Îi răspunde tov. Konya, care arată că putem

prin îndeplinirea în mod conștient a sarcinilor ce ni se trasează și prin demascarea cozilor de topor și a dușmanului de clasă.

Tov. Ajan Ioachim întreabă care e motivul pentru care capitaliștii americani vor subjugarea Coreei. Tov. E. Kozanlian arată că imperialiștii americani, în pregătirile lor de război, pe lângă intenții criminale, mai au și aceea de a folosi Coreea ca punct de plecare în agresiunea lor plănuită contra bastionului păcii, U.R.S.S.

La discuții tov. Kozanlian, secretarul organizației, spune tovarășilor să ducă o și mai activă muncă de lămurire pentru ca frecvența la ședințe să se poată menține în condiții satisfăcătoare. Încheie ședința comunicând că viitoarea ședință se va organiza peste două săptămâni.

Secretar,
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.2/1950-1952, f.7)

Comitetul Democrat Armean

Gherla

Proces-Verbal

Dresat în ședința plenară din 21 septembrie 1950

La ordinea de zi a figurat:

- 1) Conferința tov. Secretar al organizației, Erv. Kozanlian: „Raionarea teritoriului Republicii Populare Române”.
- 2) Diverse

Tov. E. Kozanlian, în conferința sa, arată importanța legii pentru raionarea teritoriului țării noastre, lege votată de Marea Adunare Națională, prin care se vor crea posibilități vaste de progres în domeniul politic și economic în drumul țării noastre spre socialism. Arată de asemenea că vechea împărțire administrativă era opera regimurilor trecute, făcută în interesul moșierimii și statului burghez de odinioară. Noua împărțire administrativă este profund democratică, ea fiind concepută după interesele clasei muncitoare.

La întrebări și răspunsuri se înscrie tov. Horenian Ohanic, care întreabă dacă prin raionarea teritoriului unele chestiuni importante și urgente vor fi rezolvate pe loc, spre deosebire de trecut.

Tov. Horenian îi răspunde tov. Kozanlian, care arată că o serie întregă de probleme vor fi rezolvate pe loc de organele locale, de reprezentanții poporului.

Tov. Ajan Ioachim întreabă dacă raioanele vor avea bugetele lor de cheltuieli.

Îi răspunde tov. E. Kozanlian, care arată că aceste unități administrative foarte naturale vor avea planuri de bugete de venituri și cheltuieli, dat fiind că vor avea o serie întregă de întreprinderi de interes local (producătoare de venituri).

La diverse se ridică problema redactării de articole la ziarul de perete. La inițiativa tov. Erv. Kozanlian răspund tov. Martaian Harutiun și Osztian Maria care își iau angajamentul de a redacta câte un articol la ziarul de perete, având ca subiect raionarea R.P.R.-ului.

Secretar
[indescifrabil]

[ANEXĂ]

RAIONAREA TERITORIULUI REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

Vechea împărțire teritorial-administrativă a țării noastre era făcută după interesele clasei burghezo-moșierești, această moștenire veche a fost răsturnată prin legea votată de marea Adunare Națională privitoare la raionarea teritoriului țării noastre^[1].

Desființarea vechii împărțiri teritoriale a devenit cu puțință în urma cuceririi puterii politice de către clasa muncitoare și în urma izbânzilor ulterioare prin noile transformări făcute.

În baza noii împărțiri administrative teritoriul țării noastre se împarte în regiuni, raioane și comune.

Regiunea va fi o unitate mare, cu populație numeroasă (mai numeroasă decât vechiul județ). Împărțirea teritoriului în regiuni urmărește crearea unei puternice unități administrative care va cuprinde suprafețe agricole și industriale în așa fel încât să se poată dezvolta multilateral și armonios.

Raionul este o unitate administrativ-teritorială pe care se va sprijini în mod direct regiunea. El va fi alcătuit dintr-un număr de orașe mai mici și comune. Deosebirea între vechile plăși și raioane este mare. Plasa era o unitate de control birocratic, ea nu putea rezolva niciodată nevoile locuitorilor, care trebuiau să meargă pentru fiecare chestiune oricât de mărunță zeci de kilometri până la reședința județului sau chiar la București, unde era centralizată întreaga putere a statului. Plășile erau foarte multe la număr, pentru că moșierimea și burghezia aveau interes să existe cât mai multe centre de asuprire și teroare (preturi, posturi de jandarmi, judecătorii pe lângă moșiile și fabricile lor) și pentru a putea oferi slugilor și clientelei lor politice slujbe cât mai multe și bănoase.

Orașele în trecut erau născute și dezvoltate în mod artificial, fără să se țină seama de anumiți factori economici, politici, culturali, fără de care nu poate fi vorba de o așezare urbană. În baza legii de raionare vom avea trei categorii de orașe: orașe asimilate cu regiunea, orașe îndrumate direct de regiuni și orașe îndrumate de raioane. În urma raionării o viață nouă va însufleți orașele noastre. Vor fi create toate condițiile necesare pentru înjghebarea unei activități intense pe plan economic, politic și cultural.

Concomitent se va face și regruparea comunelor. Comuna va fi un centru important, având o populație medie de 3.000 locuitori. Această hotărâre izvorăște din grija neconținută pe care o poartă partidul și guvernul pentru ridicarea nivelului de viață al țărănimii muncitoare.

E. Kozanlian

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.2/1950-1952, f.8)

- [1] Este vorba de Legea nr. 5 din 6 septembrie 1950 (publicată la 9 septembrie), prin care teritoriul României este împărțit după modelul sovietic în 28 de regiuni, 177 raioane, 148 de orașe și 4.052 de comune. Vezi Teohari Georgescu, *Expunere asupra proiectului de lege privind raionarea teritoriului R.P.R.* (1950).

PLAN DE MUNCĂ
pe luna octombrie 1950

2 octombrie [1950]

ORGANIZATORICE:

În cursul lunii curente vom ține două conferințe:

1) S. Spantarian. Comemorarea a 34 ani de la moartea apropiatului tovarăș de luptă al tov. Stalin. Răspunde tov. Martaian Haruțium și Osztian Maria.

2) Prietenia Româno-Sovietică, conferință ce se va ține în cadrul lunii prieteniei Româno-Sovietice. Răspunde Miran Iazigian.

3) Vom strânge și vom înainta Comitetului Central cele 16 carnete ale foștilor membri ai Frontului Armeniei până la 31 octombrie 1950. Răspunde tov. Martaian.

4) Pentru întărirea și o mai bună funcționare a Comitetului local vom propune reorganizarea Comitetului local și propunem în același timp un activism conform instrucțiunilor C.C.

CULTURALE:

1) Vom populariza prietenia Româno-Sovietică prin: ținerea unei conferințe cu subiectul de mai sus, lozinci și articole la gazeta de perete și muncă de lămurire în sânul populației armenice.

2) Vom schimba articolele la gazeta de perete de 2 ori în cursul lunii cu articole de actualitate.

3) Vom îndruma și antrena populația armeană la manifestările culturale ale organizațiilor de masă.

4) Vom contribui la lupta pentru pace prin muncă de lămurire și prin îndeplinirea și depășirea planului de stat.

ADMINISTRATIVE:

1) Până la 31 octombrie 1950, vom trimite inventarul bunurilor organizației. Răspunde tov. Martaian H., Erv. Kozanlian și Ohanic Horenian.

2) Vom procura până la 31 octombrie 1950 combustibilul necesar sediului. Răspunde H. Martaian și Miran Iazigian.

Secretar
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic al Armenilor din România”, dos.3/1949-1952, f.28)

A kormány életbe léptette az új rajonálási törvényt, amely egészen eltüntette a régi rezsimből visszamaradt vármegyei rendszert, amely a kiváltságos fasiszta és burzsuá elemek politikai és gazdasági érdekeit volt hivatva támogatni az amúgy is társadalmilag elkülönült felső tízezer érdekeit és szükségletét szolgálta ki.

Népköztársaságban előmozdítja a népi demokratikus rendszer gazdasági politikájának végrehajtását és elősegíti a szocialista ipar tervszerű fejlődését és a mezőgazdaság szocialista átalakítását.

A rajonállás kifejezi a népi demokratikus állam és az erejüket a dolgozó néppel való szoros kapcsolatukból merítő államhatalmi helyi szervek – a néptanácsok – osztály tartalmát. Elősegíti a munkásosztály politikai vezető szerepének betöltését és közel hozza az állami gépezetet a dolgozó néphez, H.O.G.y az minél hívebben valósíthassa meg a munkásosztálynak az ember ember általi kizsákmányolásának felszámolására és a virágzó és boldog élet felépítésére irányuló törekvéseit és célkitűzéseit.

A Román Népköztársaság területének új közigazgatási területi felosztásával népi demokratikus rendszerünk kiküszöböli a burzsoa-földesuri rendszer egyik gyászos örökségét, amely egyidejűleg újabb hozzájárulást jelent a szocialista társadalom alapjainak építésében, amelyet most rakunk le országunkban.

Ezért üdvözljük az új rajonálási törvényt, amely a demokratikus haladás kiépítését országunknak tűzte ki céljául.

Gherla, 1950 okt. 4-én.

[Semnătură indescifrabilă]

[Traducere]

La dispoziția guvernului a intrat în vigoare noua lege a raionării, care a dizolvat în totalitate sistemul comitatelor rămas din vechiul regim și care avea menirea de a susține interesele politice și economice ale elementelor fascisteșiburghezeprivilegiate, aservit intereselor și nevoilor aristocrației deja oricum separate din punct de vedere social. În Republica Socialistă, această lege stimulează realizarea politicii economice a regimului democratic popular și ajută la dezvoltarea planificată a industriei socialiste, precum și la transformarea socialistă a agriculturii.

Raionarea exprimă alcătuirea de clasă a statului popular democratic și a sfaturilor populare, adică a organelor locale ale puterii statului, care își capătă puterea în relația lor strânsă cu poporul muncitor. Totodată, ajută la

împlinirea rolului politic, conducător, al clasei muncitoare și apropiere mecanismul statului de poporul muncitor, ca acesta să poată realiza cât mai bine aspirațiile și obiectivele sale în ceea ce privește lichidarea exploatării omului de către om și construirea unei vieți înfloritoare și fericite.

Odată cu noua împărțire administrativ-teritorială a Republicii Populare Române, regimul nostru democratic și popular va nimici una dintre moștenirile regretate ale regimului burghezo-moșieresc, ceea ce, concomitent, va fi o nouă contribuție la construirea societății socialiste, ale cărei baze nu demult au fost puse în țara noastră.

De aceea, salutăm noua lege a raionării care și-a propus edificarea progresului democratic în țara noastră.

Gherla, la 4 oct. 1950

[Semnătură indescifrabilă]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.2/1950-1952, f.37)

Comitetul Democrat Armean

Gherla

Proces verbal

Dresat astăzi 5 octombrie 1950

În ședința plenară a Comitetului Democrat Armean, având ordinea de zi:

1) Conferința tov. Martaian Harutiun: „S. Spantarian”, conferință în limba armeană.

Aceeași conferință în limba maghiară a fost ținută de tov. Osztian Maria.

În conferința sa tov. Harutiun Martaian descrie pe larg viața plină de abnegație a acestui tovarăș apropiat de luptă (armean) al tovarășului Stalin, care din primele momente se înrolează ca luptător activ pentru cauza bolșevismului, încă din ilegalitate fiind deportat și suferind alături de tov. Stalin, unde și moare.

Conferința cu același conținut s-a ținut în limba maghiară de tov. Osztian Maria.

Drept pentru care s-a dresat prezentul proces verbal.

D.C.M.S.

Secretar

[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.2/1950-1952, f.9)

Plan de muncă

13 octombrie [1950]

pe lunile octombrie, noiembrie și decembrie
1950

ORGANIZATORICE:

1. Vom contribui la prietenia Româno-Sovietică printr-o conferință și participând cu cărți și reviste la expoziția cărții în cadrul A.R.L.U.S.-ului.

2. Vom sărbători cu un fast deosebit aniversarea a 30 de ani de la înființarea R.S. Sovietice Armene, în acest sens vom mobiliza toată populația armeană din Gherla și vom invita organizațiile de masă, precum și reprezentanții de partid și de stat.

3. Vom sărbători ziua de 5 decembrie, Ziua Constituției Staliniste.

4. Vom pregăti și vom sărbători ziua de 21 decembrie, ziua nașterii tovarășului Stalin.

5. Vom pregăti și vom sărbători ziua de 30 decembrie, ziua proclamării Republicii Populare Române.

6. Vom strânge și vom înainta Comitetului Central cele 16 carnete ale foștilor membri ai Frontului Armeniei, până la 31 octombrie 1950, răspunzând de aceasta tov. Haruțiu Martaian.

7. Pentru mai buna funcționare a organizației locale vom propune Comitetului Central reorganizarea Comitetului de conducere și vom desemna un activist.

CULTURALE:

1. Comitetul Democrat Armean, organizație locală, va antrena și mai departe populația armeană în lupta pentru pace prin:

- a. Muncă de lămurire, popularizând lagărul păcii în frunte cu U.R.S.S.
- b. Lupta popoarelor de eliberare de sub jugul imperialist.
- c. Îndeplinirea planului de stat.

2. Vom populariza alegerile în Sfaturile Populare.

3. Vom întări solidaritatea poporului român și a naționalităților conlocuitoare prin manifestări culturale.

4. Ne vom manifesta solidaritatea cu poporul corean, popularizând lupta de eliberare de sub jugul imperialist.

5. Vom pregăti și vom sărbători Revoluția din Octombrie.

6. Vom ridica numărul abonamentelor la ziarul „Nor Ghiank”, organul C.D.A., cu 40% (încă cu două abonamente).

7. Vom face abonamente la revista ilustrată „Sevan”.

ADMINISTRATIVE:

1. Până la 31 octombrie 1950 vom trimite inventarul bunurilor organizației. Răspunde tov. Martaian, Erv. Kozanlian și Ghanic Ohanik.

2. Vom procura până la 31 oct. 1950 combustibilul necesar sediului. Răspunde tov. Miran Iazigian și Haruțiun Martaian.

Secretar

[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic al Armenilor din România”, dos.3/1949-1952, f.29)

Comitetul Democrat Armean

Gherla

Proces-Verbal

Dresat astăzi 14 octombrie 1950

În ședința Comitetului Democrat Armean organizația Gherla, la care iau parte tovarășii din Comitetul organizației. Sunt prezenți: tov. Ervant Kozanlian, secretar, Iazigian Haig, secretar adj., Florian Anton, resp. organizatoric, Harutiun Martaian, resp. adm. financiar, și tov. Demirgian Ana, resp. cultural. La ședință de asemenea ia parte și tov. Miran Iazigian, membrul Comitetului Central al C.D.A.

Ordinea de zi:

1. Darea de seamă asupra ședinței lărgite a C.D.A. de la București ținută în ziua de 8 octombrie 1950.
2. Propunerea unui activist pentru organizația locală.
3. Propunerile Comitetului Central C.D.A. pentru reorganizarea comitetului organizației locale.
4. Întocmirea unui plan de muncă trimestrial.

1. Tov. Iazigian Miran a ținut o dare de seamă asupra ședinței Comitetului Central C.D.A., în care a arătat instrucțiunile și sarcinile ce revin organizației locale pe trimestrul IV 1950.

2. Tov. Ervant Kozalian, secretarul organizației, luând cuvântul arată că propunerea unui activist pentru organizația locală este foarte actuală, deoarece funcționarea defectuoasă a organizației locale se datorește și acestui fapt. Membrii Comitetului fiind în câmpul muncii și prea ocupați nu sunt în stare să cuprindă în mod serios munca organizației și nu pot face față sarcinilor trasate.

Pentru remedierea acestei situații propune ca desemnarea acestui activist să se facă în conformitate cu instrucțiunile Comitetului Central, activistul urmând să depună o muncă serioasă după terminarea muncii din producție (după cele 8 ore de muncă normală), pentru aceasta primind suma de Lei 3.000, în baza instrucțiunii C. Central. Comitetul în unanimitate propune și aprobă ca activist pe tov. Miran Iazigian. Tovarășul Iazigian, care este membru de partid, are origine muncitorească, cunoaște la perfecție limba română și armeană și are nivel politic. Ca atare însărcinează pe tov. secretar

pentru a înainta propunerea de față Comitetului Central, pentru ca primind aprobarea tov. M. Iazigian să înceapă numaidecât munca.

3. De asemenea, tov. secretar Ervant Kozanlian arată noua situație, precizând că reorganizarea Comitetului organizației este actuală datorită faptului că tov. Iazigian a intrat în producție. Avându-se în vedere munca defectuoasă a Comitetului actual, pentru remedierea muncii și pentru obținerea de rezultate mai bune, propune ca secretar al organizației locale să fie tov. Miran Iazigian, care este un element ridicat, membru de partid, cunoaște le perfecție limbile română și armeană, are origine muncitorească și este membru al Comitetului Central al Com. Democrat Armean. Tov. Secretar accentuează că tov. Miran Iazigian va fi un element mai capabil, mai potrivit, putând să îndeplinească sarcinile trasate organizației noastre. De asemenea, se arată gata de a primi orice însărcinare dată de Comitet. În urma discuțiilor avute, Comitetul organizației locale a C.D.A. hotărăște de a se propune Comitetului Central, urmând ca acesta să aprobe cât mai urgent schimbarea tov. Ervant Kozanlian, actual secretar, cu tov. Miran Iazigian, iar pe mai departe tov. Kozanlian să devină secretar adjunct.

4. Se întocmește un plan de muncă pe trei luni – octombrie, noiembrie și decembrie –, cu sarcini organizatorice culturale și administrativo-financiare, conform instrucțiunilor Comitetului Central.

Drept pentru care am dresat prezentul proces verbal.

Secretar
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic Armenesc”, dos.2/1950-1952, f.10)

14 octombrie [1950]

Către C.C. al Comit. Democrat Armean**București**

Conform hotărârii din ședința Comitetului Democrat Armean, organizația locală, ținută în ziua de 14 octombrie 1950, vă înaintăm următoarea propunere:

Ca activist pentru organizația noastră propunem pe tov. Iazigian Miran, deoarece dânsul începând cu ziua de 15 octombrie a.c. a intrat în producție, deci dispune de timpul necesar de a se ocupa de organizația noastră. Conform dispozițiilor dvs., va fi salarizat cu jumătate de salariu, adică Lei 3.000.

În această ședință s-a luat hotărârea de a vă propune ca tov. Iazigian Miran să fie secretarul Comitetului local, iar tov. Ervant Kozanlian, actualul secretar, să treacă ca secretar adjunct în locul tov. Haig Iazigian, actualul adjunct, care va primi o altă sarcină din partea noastră (Comitetul local).

Hotărârea de mai sus corespunde cu necesitățile locale și va contribui efectiv la îmbunătățirea muncii organizației noastre.

Pentru a putea face față sarcinilor ce ne stau în față așteptăm urgent aprobarea dvs.

Secretar
[indescifrabil]

Recomandat!

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic al Armenilor din România”, dos.3/1949-1952, f.30)

14 octombrie [1950]

Către C.C. al Comitetului Democrat Armean**București**

Confirmăm primirea a 33 bucăți cărți și broșuri pentru biblioteca organizației noastre. Tabelul nominal îl vom trimite ulterior. De asemenea, am primit pentru difuzare 10 bucăți broșuri în limba armeană „Poezii armeni cântă pacea” a lei 10 per bucată. Cărțile de mai sus au fost aduse prin tov. Miran Iazigian.

Confirmăm telegrama noastră de astăzi cu următorul conținut: „Confirmăm primirea sumei de zece mii lei pentru Comitetul nostru” (în contul subvenției pe octombrie 1950).

Alăturat vă trimitem și planul de muncă întocmit pentru trimestrul IV 1950.

Secretar
[indescifrabil]

(Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Cluj, Fondul „Comitetul Democratic al Armenilor din România”, dos.3/1949-1952, f.31)